

Sammanträdesdatum
2021-03-24

Dnr 2020/1247

§ 42

Skollokaler i Sala kommun samt redovisning av lokalutredning för grundskolan

INLEDNING

Skolnämnden beslutade den 22 september 2020 att ge skolchefen i uppdrag att inkomma med förslag på skolstruktur. Ärendet behandlades på Utbildning- och arbetsmarknadsnämnden den 9 februari 2021. Lokalutredning överlämnades till kommunstyrelsen för hantering.

Kommunstyrelsens ledningsutskott beslutade den 17 september 2020 att uppdra till lokalstrateg att ta fram en 5- och en 10-årig plan för Sala tätorts skolor. En redovisning av resultatet presenteras idag.

Beredning

Protokollsutdrag UAN 2021-02-09, § 6

Missiv Utbildning och Arbetsmarknad

Utredning Utbildning och Arbetsmarknad – Långsiktig skolstruktur och ekonomi i balans

Utredning från lokalstrateg

Föredragning av skolchef JuneAnn Wincent och lokalstrateg Jimmy Haaga.

Fastighetschef Åsa Eriksson deltar vid ärendets beredning.

Yrkanden

Anders Wigelsbo (C) yrkar

att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar

att uppdra till kommunchefen att ta fram förslag på en tioårig reinvesteringsplan för skollokaler som underlag för beslut om investeringsbudget 2023- 2032,

att förslaget till reinvesteringsplan ska presenteras vid ledningsutskottets sammanträde i oktober 2021, samt

att underlag för strategiska investeringsbehov med en horisont på tio år ska ingå i nämndernas och styrelsens strategiska inspel inför budget 2023 och plan 2024-2025.

BESLUT

Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar

att uppdra till kommunchefen att ta fram förslag på en tioårig reinvesteringsplan för skollokaler som underlag för beslut om investeringsbudget 2023- 2032,

att förslaget till reinvesteringsplan ska presenteras vid ledningsutskottets sammanträde i oktober 2021, samt

att underlag för strategiska investeringsbehov med en horisont på tio år ska ingå i nämndernas och styrelsens strategiska inspel inför budget 2023 och plan 2024-2025.

Utdrag

Kommunstyrelsen

Justerandes sign		Utdragsbestyrkande
		

Sammanträdesdatum
2021-02-09

Dnr 2021/5

§ 6

Rapport om långsiktig skolstruktur och ekonomi i balans, samt 5-årig plan för lokaler inom förskoleverksamheten i Sala kommun

BAKGRUND

Skolnämnden beslutade 22 september 2020 att ge skolchefen i uppdrag att inkomma med förslag på skolstruktur, omfattande alla skolformer, som skapar förutsättningar för:

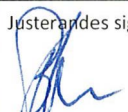
- att uppnå högre likvärdighet för kommunens elever
- att skolmiljön präglas av trygghet och studiero
- att attraktiv arbetsmiljö som underrättar rekrytering av behörig personal
- att uppnå generellt högre kunskapsresultat
- att minska segregationen
- en långsiktig och stabil ekonomi i balans

Att förslagen skall redovisas på nämndens sammanträde i februari 2021.

Förslaget kompletterades senare med att särskilt beakta och värna landsbygdsskolorna.

En redogörelse för samtliga lokalers skick och investeringsbehov redovisas i separat dokument. Med den redogörelsen som grund har Utbildning och Arbetsmarknad i dialog med Fastighetsenheten tagit fram förslag om prioritering.

1. Gymnasiesärskolan på Ösby kompletteras med en modul och projektering permanent utbyggnad inleds snarast.
2. Ny förskola Möklinta, och lokalanpassningar i skolan görs, enligt tidigare beslut i kommunstyrelsen.
3. Start av byggnation Åkraskolan inleds snarast. När Åkraskolan står klar avvecklas Lärkbacksskolan och särskolans årskurs 1-6 flyttas till Åkra, och en utredning om att även flytta särskolans årskurs 7-9 görs.
4. Vallaskolans B-hus görs iordning för undervisning för att rymma det växande antalet högstadieelever. Även högstadiets A-hus och Ekebyskolan rustas.
5. Ängshagens förskola flyttas till Kungsängsgymnasiets C-hus. Förskolelokalerna görs om till f-3-skola för cirka 45 elever per årskull. Det primära upptagningsområdet utökas till bostadsområdena Turbo, Bryggeriet och eventuellt Jakobsberg. Kilas årskurs 4-6 och eventuellt även Varmsättras årskurs 4-6 flyttas till Ängshagenskolan.
6. Dalhems förskola avvecklas och ersätts av nya avdelningar vid Åkra.
7. Emmylunds förskola avvecklas och ersätts av fler avdelningar i Kungsängsgymnasiets C-hus.

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Sammanträdesdatum
2021-02-09

Fortsättning § 6

Beredning

Förslag till långsiktiga lokalåtgärder, per den 2 februari 2021.
Långsiktig skolstruktur och ekonomi i balans, per den 2 februari 2021.

Benny Wetterberg, utvecklingschef, föredrar ärendet.

Yrkanden

Per-Olov Rapp (S) yrkar att Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden beslutar att överlämna lokalutredningen till Kommunstyrelsen med uppmaningen

- att uttala nödvändigheten av att arbetet med en ny Åkraskola kommer igång skyndsamt och att skolan står klar innan modulerna avvecklas,
- att beakta lämplig plats och breddad samhällsfunktion när Åkraskolan projekteras,
- att en permanent utbyggnad av gymnasiesärskolan sker och påbörjas vid Ösby samt
- att för övriga redovisade behov av åtgärder tillstyrka förvaltningens förslag i sju punkter till långsiktiga lokalåtgärder.

Bengt Larsson (C), Mårten Hemström (L) och Carina Kristoffersson (S) yrkar bifall till Per-Olov Rapps (S) yrkande.

BESLUT

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden beslutar

att överlämna lokalutredningen till Kommunstyrelsen med uppmaningen

- att uttala nödvändigheten av att arbetet med en ny Åkraskola kommer igång skyndsamt och att skolan står klar innan modulerna avvecklas,
- att beakta lämplig plats och breddad samhällsfunktion när Åkraskolan projekteras,
- att en permanent utbyggnad av gymnasiesärskolan sker och påbörjas vid Ösby samt
- att för övriga redovisade behov av åtgärder tillstyrka förvaltningens förslag i sju punkter till långsiktiga lokalåtgärder.

Reservation

Hanna Westman (SBÄ) reserverar sig mot beslutet.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

UTBILDNING OCH ARBETSMARKNAD

Förslag till långsiktiga lokalåtgärder

BAKGRUND

Skolnämnden beslutade 22 september 2020 att ge skolchefen i uppdrag att inkomma med förslag på skolstruktur, omfattande alla skolformer, som skapar förutsättningar för:

- att uppnå högre likvärdighet för kommunens elever
- att skolmiljön präglas av trygghet och studiero
- att attraktiv arbetsmiljö som underrättar rekrytering av behörig personal
- att uppnå generellt högre kunskapsresultat
- att minska segregationen
- en långsiktig och stabil ekonomi i balans

Att förslagen skall redovisas på Skolnämndens sammanträde i februari 2021.

Förslaget kompletterades senare med att särskilt beakta och värna landsbygdsskolorna.

En redogörelse för samtliga lokalers skick och investeringsbehov redovisas i separat dokument. Med den redogörelsen som grund har utbildning- och arbetsmarknad i dialog med fastighetsenheten tagit fram följande förslag om prioritering och:

1. GYMNASIESÄRSKOLAN – MODUL

Projektering av permanent utbyggnad vid Ösby för gymnasiesärskolan behöver samtidigt inledas.

- **Motivering:** Gymnasiesärskolans situation är ohållbar och måste få högsta prioritet.

2. NY FÖRSKOLA MÖKLINTA, LOKALANPASSNINGAR SKOLAN

Kommunstyrelsen har redan fattat beslut om investeringsmedel till detta. Skolan är mycket trång och lokalerna har stora behov av anpassningar och behöver förskolans lokalytor. Skolverksamheten är delvis förlagd till Åsgården och de lokalerna är i sådant skick att särskilda luftrenare behöver användas.

- **Motivering:** Den stora lokalbristen i Möklinta åtgärdas. Enhet med kostsam luftrening ersätts.

Utbildning och arbetsmarknad

3. START AV BYGGNATION ÅKRASKOLAN

Avtalet för Åkraskolans nuvarande moduler sträcker sig till 2022 och det är angeläget att så snabbt som möjligt finna ersättning. Beslut finns om att bygga en ny Åkraskola på dess nuvarande plats. Dock finns inga investeringsmedel avsatta för detta i dagsläget.

En ny Åkraskola gör det också möjligt att flytta nuvarande Lärkbacksskolan som ligger inom ett område med risk för översvämning i händelse av att de ovanför liggande dammvallarna skulle brista. Utredningen om Åkraskolan visar att driftskostnadskonsekvenserna till följd av mer rationell drift och avveckling av moduler, i stort sett balanserar de ökade kostnaderna för nya lokaler. Det förutsätter att den nybyggda skolan dimensioneras enligt utredningens plan.

Genom bygget av Åkraskolan kan även särskolans lokalproblem lösas och genom samverkan kan kompetenserna inom de olika verksamhetsformerna bidra till pedagogisk utveckling för såväl särskolans som grundskolans elever.

I projekteringen av Åkraskolan bör även ingå en bedömning av var särskolans årskurs 7-9 skall placeras. I området bör också förberedas för en utvidgning av nuvarande förskolan med 3-4 avdelningar.

- **Motivering:** Risken för myndighetsåtgärder, mm angående moduler med oklara upphandlingsvillkor, elimineras. Vi får ett effektivare lokalutnyttjande. Om skolan för ett stort upptagningsområde och också i övrigt utformas som en attraktiv verksamhet med olika inriktningar, bidrar det till att elever med olika bakgrunder och förutsättningar blir mer blandade. Förutsättningar förstärks för breddad lärarkompetens och god arbetsmiljö. En enhet i riskområde kan avvecklas.

4. VALLAS B-HUS GÖRS IORDNING FÖR UNDERVISNING ÄVEN A-HUSET OCH EKEBYSKOLAN BEHÖVER RUSTAS/UNDERHÅLLAS

Högstadieskolorna får de närmaste åren en stor elevtillströmning. Lokalerna behöver också anpassas till att ta emot större klasser än idag, då gränsen enligt de obligatoriska ventilationskontrollerna i många fall ligger vid 22 elever per klass.

Lokalerna är i övrigt mycket slitna och har brister när det gäller värme, ljusförhållanden, etcetera. I december 2020 upptäcktes också oroande sprickbildningar i den äldsta Valla-byggnadens trapphus. Detta behöver åtgärdas för att garantera säkerheten och att i övrigt göra skolan till en attraktiv och bra arbetsplats för elever och personal.

- **Motivering:** Förutsättningar förstärks för breddad lärarkompetens och god arbetsmiljö förstärks. Åtgärderna är i övrigt nödvändiga, både ur arbetsmiljösynpunkt och utifrån behoven av utrymme för högstadieelever.

5. FLYTT AV ÄNGSHAGENS FÖRSKOLA TILL C-HUSET.

Ängshagenskolan, men även förskolan har genom sin planering bristande yteffektivitet. Skolan är också med nuvarande organisation beroende av tillfälliga moduler. Bedömningen är, devis baserat på den externa utredning som gjorts

Utbildning och arbetsmarknad

angående Ängshagenskolan, att förskolan med relativt enkla medel kan göras om till f-3-skola för cirka 45 elever per årskull.

Det primära upptagningsområdet utökas till Turbo, Bryggeriet och eventuellt Jakobsberg. Det kan kräva att nuvarande regler för skolskjuts behöver ses över, då avståndet till vissa delar av dessa bostadsområden kan överstiga 2 km, vilket är skolskjutsgränsen för lågstadielever.

Även Kila skola är för trångbodd Kila och därför beroende av en tillfällig modulbyggnad. Kilas mellanstadieelever skulle kunna flyttas till Ängshagenskolan med denna lösning. Möjlighet finns även att utreda placeringen av Varmsättras mellanstadieelever.

Ängshagens förskola skulle med denna lösning kunna flyttas till Kungsängsgymnasiets C-hus, som tillsammans med Emmylund där skulle kunna bilda 9 avdelningar, enligt preliminära bedömningar.

- **Motivering:** Större enheter, där så är möjligt, ger effektivare organisation, och bättre ekonomisk hushållning. Förutsättningar förstärks för breddad lärarkompetens och god arbetsmiljö. Investeringar och därmed kostnader, i andra skolor kan begränsas. I tätortens skolor blir elever med olika bakgrunder och förutsättningar mer blandade.

6. DALHEMS FÖRSKOLA AVVECKLAS

Dalhems förskola ligger liksom Lärkbacksskolan i ett riskområde. Dalhems förskola är dessutom i så byggnadsmässigt dåligt skick att den för närvarande är försedd med särskilda luftrenare till betydande årliga kostnader.

Dalhems förskola skulle i så fall ersättas av en utbyggnad vid Åkra förskola, som idag har 3 avdelningar.

- **Motivering:** Större enheter, där så är möjligt, ger effektivare organisation, och bättre ekonomisk hushållning. En enhet i riskområde kan avvecklas.

7. EMMYLUNDS FÖRSKOLA AVVECKLAS

Emmylund förskola är liksom Dalhems förskola i sådant skick att fastighetsenheten överväger alternativet att helt avveckla den eller bekosta en mycket omfattande renovering. Fastigheten har idag luftrenare till mycket höga kostnader.

- **Motivering:** Enhet med kostsam luftrening och mycket stora investeringsbehov ersätts.

UTBILDNING OCH ARBETSMARKNAD

Långsiktig skolstruktur och ekonomi i balans

BAKGRUND

Skolnämnden beslutade 22 september 2020 att ge skolchefen i uppdrag att inkomma med förslag på skolstruktur, omfattande alla skolformer, som skapar förutsättningar för:

- att uppnå högre likvärdighet för kommunens elever
- att skolmiljön präglas av trygghet och studiero
- att attraktiv arbetsmiljö som underrättar rekrytering av behörig personal
- att uppnå generellt högre kunskapsresultat
- att minska segregationen
- en långsiktig och stabil ekonomi i balans

Att förslagen skall redovisas på Skolnämndens sammanträde i februari 2021.

Barn- och utbildning har därefter arbetat fram sådana förslag, som främst syftar till att skapa större och mer resursstarka enheter som också bidrar till lägre kostnader.

Vi har också fördjupat oss i den forskningssammanställning som SKR gjort, angående sambandet mellan skolors storlek och deras utbildningsresultat.

Jämförelser med skolstrukturer i socioekonomiskt jämförbara kommuner har också gjorts.

Arbetet har successivt redovisats på ordförandeberedningar och vid ett särskilt nämndseminarium inför arbetet med budget för 2021 och framåt.

Nämnden beslutade den 15 december att skolchefen skall fortsätta med planering och konsekvensutredning av en förändrad skolstruktur enligt ovanstående beslut, men med tillägget att där särskilt beakta och värna landsbygdsskolorna.

Det innebar att arbetet behövde ta en helt annan riktning, eftersom det blir svårt att kombinera en ambition är särskilt beakta och värna landsbygdsskolorna, med förslag om att lägga ner en del av dessa enheter.

Därför har arbetet styrts om till att i första hand beskriva nödvändiga investeringar i fastigheterna och i övrigt sett på vilka åtgärder som går att göra inom Sala tätorts skolor och förskolor.

Utbildning och Arbetsmarknad

Landsbygdsskolorna

RANSTA SKOLA OCH FÖRSKOLA

Ransta skola är anpassad till uppemot 160 elever, vilket ryms om åldersfördelningen är relativt jämnt fördelad.

Förskolan rymmer med samma villkor 80-100 barn. I tider då barn- och elevtalen skiljer sig åt i de båda verksamhetsområdena, finns goda förutsättningar att nyttja lokalerna flexibelt.

Lokalerna är nya och i mycket gott skick.

Elevunderlag

Ransta har traditionellt sett en ganska stor rörlighet bland befolkningen, de senaste åren har det inneburit en relativt stor nettoinflyttning av barnfamiljer.

Flyttningsnetto och det fria skolvalet oaktat, ser framskrivningen av elevtalen i skolan ut så här, de närmaste åren:

RANSTA		INKOMMANDE TILL FÖRSKOLEKLASS	TOTALT
2019	15-okt	16	142
2020	15-okt	19	136
2021		19	140
2022		16	138
2023		10	126
2024		21	117
2025		9	109
2026		8	102

Kapacitet: Skolans kapacitet till blivande förskoleklass bedöms under nuvarande omständigheter vara 24, totalt 160. Förskolans kapacitet beror på barngruppernas sammansättning men kan beskrivas vara 80-100.

Skolan är i princip enparallellig*, med flexibilitet att slå samman årskurser eller utöka med någon enstaka klass när kullarnas storlek varierar.

* Begreppet enparallellig kan uppfattas som en paradox då det som existerar parallellt kräver en referens att vara parallell med. Begreppet används ändå ofta i skolsammanhang för att beskriva en skola med en klass per årskurs och kan då jämföras med en exempelvis en tvåparallellig skola, som har två klasser per årskurs. Även om inte skolan valt att organisera undervisningen i fasta klasser, så ger måtten en indikation på skolans kapacitet. En tvåparallellig f-6-verksamhet med 20-25 elever per klass/grupp motsvarar alltså en skola med 280-350 elever.

Uppskattat investeringsbehov

0 mkr

Utbildning och Arbetsmarknad

VARMSÄTRA SKOLA

Beskrivningen av Varmsätra skola behöver vara ganska omfattande, eftersom Barn och Utbildning ser risker för att akuta åtgärder kan behöva vidtagas. Visserligen finns kommunstyrelsens beslut om en ny skola i Varmsätra.

Budget finns i investeringsplanen för att påbörja projektering 2022 och att skolan då kan vara klar 2024.

Utifrån den beskrivning som finns i beslutsunderlaget, och som motiverar de förslag som lagts fram i den, där en ny skola var det alternativ som valdes, kan indikera skäl till viss oro för att åtminstone delar av verksamheten kan behöva evakueras med kort varsel. Men den risken har reducerats genom att det alternativ som valdes var nybyggnation.

Så här skriver den externa utredaren om konsekvenserna av en utebliven investering i Varmsätra:

”Varmsätra skola är i stort behov av åtgärder. Man har tidigare avvaktat med planerade underhåll som har skjutits framåt i tiden då man har inväntat ett eventuellt investeringsbeslut och åtgärdsförslag. Detta har lett till att den befintliga byggnaden och dess invändiga ytskikt och installationer är i allt sämre skick. Brandinspektörer har vid tidigare inspektioner påpekat stora risker i skolan beträffande utrymning och brandsäkerhet. Köket uppfyller inte kraven enligt arbetsmiljöverket och miljö- och hälsa har tidigare gjort nedslag på flertalet ogynnsamma förutsättningar i de befintliga utrymmena på grund av hälsorisker och arbetsmiljörisker. På grund av det insparade underhållet kommer man vara i behov av stora renoveringar av bland annat ytskikt, stammar och driftsystem inom en snar framtid. Utan investeringsbeslut kan skolan komma att behöva utföra punktinsatser för att lösa akuta fel. Åtgärder som utförs i tid innan akuta lägen uppstår kan utföras till rätt pris och utformning då man har tid att gå ut med en förfrågan och få in flera förslag från olika aktörer på marknaden. Sådana åtgärder kan ses som värdehöjande investeringar istället för rena kostnader som punktinsatser befaras bli. Ser man inte till helheten i skolan när man beslutar om åtgärder så riskerar man att en del som nyligen åtgärdats behöver göras om för att kunna åtgärda andra fel som uppkommer, vilket leder till dubbla kostnader. Redan 2012 togs det fram en utredning som beskrev behoven på skolan. Några åtgärder har ännu inte utförts och behoven kvarstår och växer i takt med att åren går. I dagsläget uppfyller inte verksamheten de krav som ställs ifrån kommunen och myndigheterna vad gäller arbetsmiljö, kvalitet, energibesparingar och miljömål. Detta innebär att kontrollorgan såsom skolinspektionen, miljöenheten och arbetsmiljöverket kommer fortsätta ha synpunkter och göra nedslag på verksamheten och dess funktioner vid årliga inspektioner. Skärps lagstiftningen för dessa krav och mål föreligger en risk för stängning av skolan vilket i sin tur leder till platsbrist för ett stort antal elever.”

Utbildning och Arbetsmarknad

Elevunderlag

I upptagningsområdet som består av Varmsättra, Kumla och Tärna finns underlag till nedanstående elevantal i skolan. Under senare år har skolan även viss tillströmning av elever från Sala tätort, genom det fria skolvalet:

VARMSÄTRA		INKOMMANDE TILL FÖRSKOLEKLASS	TOTALT
2019	15-okt	18	136
2020	15-okt	18	134
2021		14	130
2022		16	121
2023		13	110
2024		15	111
2025		9	102
2026		10	95

Kapacitet: Skolans kapacitet till blivande förskoleklass bedöms under nuvarande omständigheter vara 18, totalt 100.

Uppskattat investeringsbehov

Nybyggd skola, påbörjas 2022, - investeringsplan 10 mkr -22, 30 mkr -23 och 20 mkr -24, totalt 60 mkr

ÅBY FÖRSKOLA OCH SKOLA

Vid en brandinspektion i november 2020 uppdagades en rad brister, varav en akut. Skolans förskoleklass var lokaliserad till matsalsbyggnadens källarvåning. Lokalen får inte användas för någon undervisningsverksamhet utan omfattande ombyggnation, vilket bland annat innefattar att en utgång som idag är belägen under markplan.

Förskoleklassen flyttades till fritidshemmet som finns i en gammal vaktmästarbostad med flera små rum. Det går inte att samla klassen och bedriva verksamhet enligt läroplanens intentioner. Ventilationen är för övrigt dimensionerad för 27 personer, men det finns 50 inskrivna fritidsbarn. Kommunen står alltså samtidigt inför betydande investeringar i ventilationen i Åby fritids, något som enligt fastighetschefen sannolikt även leder till att nybyggnadsregler skall tillämpas i övrigt. I så fall ställs ännu större krav på utrymning men även på energibesparingar, med mera.

Åby skola behöver, om nuvarande verksamhet skall vara kvar där, ett klassrum till.

Det kommer ändå att krävas investeringar i bland annat ventilation för att behålla nuvarande fritidsverksamhet. Ventilationen på fritids är dimensionerat för mindre än hälften av skolans kapacitet.

Fastighetsenheten räknar oavsett dessa åtgärder med stora investeringsbehov i form av löpande underhåll, både utvändigt och invändigt. Sådant underhåll påverkar

Utbildning och Arbetsmarknad

inte lokalernas utformning och standard i sig, utan är mer ett sätt att undvika snabb kapitalförstöring, exempelvis att flagnande färg kan leda till att fasaden förstörs.

De utvändiga investeringarna beräknas de närmaste åren uppgå till 765 tkr, och de invändiga till 600 tkr. Det är vad man känner till idag. Till det kan komma andra akuta åtgärder som ofta behövs i äldre slitna fastigheter. Husen har idag ett sammanlagt bokfört värde på 1,8 mkr. Därutöver finns en äldre modulbyggnad som hyrs för 59 tkr per år. I den finns förskolan idag.

Situationen på Åby påminner i stort sett om det som beskrivs i de externa utredningarna angående Varmsätra och Möklinta kyrkskola. Det finns även i Åby en påtaglig risk att myndighetsåtgärder leder till att hela eller delar av verksamheten behöver utrymmas med kort varsel. Det finns dock i dagsläget ingen utomstående konsultrapport som vidimerar detta, men för fastighetsenheten och skolverksamheten är det uppenbart.

Åby skola har för närvarande betydligt högre kostnad per elev än kommunens snittkostnader – beroende på att lokal- och kost-kostnaderna höga och verksamheten resurskrävande eftersom organisationen är liten. De lokalinvesteringar som nu måste göras, och ytterligare begränsningar av elevantalet, bidrar till att den skillnaden växer.

Kostnaderna för åtgärder som behövs för att åtgärda befintliga byggnader bör ställas mot nybyggnation för att öka skolans kapacitet och minska de löpande kostnaderna för underhåll och energiförbrukning.

Elevunderlag

Prognosen baseras på barn i kullarna i skolans huvudsakliga upptagningsområde som i huvudsak består av Saladamm och Jugansbo. I området sker både in- och utflyttning. Det fria skolvalet bidrar till att det inte går att säga exakt hur många elever det kommer att bli på skolan. Exempelvis fanns inför höstterminen 2020 15 elever inom skolans geografiska upptagningsområde. 14 av dessa valde Åby, ytterligare 2 elever från andra områden valde Åby, så att det sammanlagt blev 16 elever till totalt 20 aviserade platser.

ÅBY		INKOMMANDE TILL FÖRSKOLEKLASS	TOTALT
2019	15-okt	12	65
2020	15-okt	16	65
2021		12	57
2022		6	47
2023		14	48
2024		10	42
2025		7	37
2026		10	41

Utbildning och Arbetsmarknad

Kapacitet: Skolans kapacitet till blivande förskoleklass bedöms under nuvarande omständigheter vara 20 elever. Men med så stora grupper ryms inte alla elever. Vissa årskullar måste, för att det skall fungera utifrån lågt ställda krav, vara så små att flera årskurser kan slås samman till en. I annat fall måste delar av verksamheten flyttas. Ur verksamhetssynpunkt är det lättast att i så fall flytta årskurs 3, men för att ha kvar de yngsta barnen kan det krävas stora lokalinvesteringar för att bland annat brandsäkerheten skall vara på en godkänd nivå.

Förskolan har en avdelning, kapaciteten beror på sammansättningen i barngruppen, men kan beskrivas som ungefär 20 barn.

Investeringsbehov

Det finns för närvarande inget underlag för en sådan beräkning.

En mycket grov uppskattning av kostnaderna för en nybyggd skola, baserat på en bedömning att varje elevplats kräver cirka 10 m² och kostnaden för nyproduktion ligger på cirka 20 tkr, så skulle skoldelen kosta cirka 16 mkr. Därtill kommer eventuellt behov av nytt kök, vilket grovt uppskattat kostar cirka 10 mkr, och eventuellt utbyte av förskolelokalen, som idag ryms i en externt hyrd modul, en avdelning á 150 m² cirka 3 mkr. Totalt alltså mellan cirka 20 och 35 mkr.

Då finns inga specialsalar för idrott, slöjd, etcetera på plats.

OBS: Summorna som uppges får inte betraktas som något vidimerat eller fastställt. De avser bara att ge en indikation om vilka nivåer det handlar om.

KILA SKOLA

Kila skola har en klass i en källarvåning, en tillfällig modul med avtal fram till 2022 med två klassrum och två grupprum och kök och matsal i Lindgården som ligger på gångavstånd från skolan, men som kommunen avser att avyttra.

Skolan klarar inte nuvarande verksamhetsvolym utan modulerna. Men utifrån prognoserna för elevunderlaget och tillfälliga lösningar som att fortsätta använda källarvåningen och göra om skolbiblioteket till lektionssal för någon årskurs med få barn, så kan modulen tas bort så att permanent utbyggnadsarbete på platsen där den står kan utföras.

Det är även stora brister när det gäller idrottslokalen och dess omklädningsrum.

Till detta skall alltså även läggas behov av kök och matsal.

Elevunderlag

I skolans upptagningsområde ingår Kila, Grällsta, delar av Ringvalla och Gullvalla samt omgivande landsbygd. Dessutom ingår en del av Sala tätorts ytterområden runt Stampers och Styrars. De eleverna, eller delar av den gruppen som närmaste tiden varierar mellan 1 och 6 elever, kan komma att välja skolor i Sala tätort. Kila har samtidigt viss tillströmning av elever från andra delar av tätorten.

Utbildning och Arbetsmarknad

KILA KILA, GULLVALLA, RINGVALLA, STYRARS, STAMPERS		INKOMMANDE TILL FÖRSKOLEKLASS	TOTALT	
	2019	15-okt	18	135
	2020	15-okt	14	128
	2021		15	122
	2022		17	119
	2023		22	122
	2024		9	112
	2025		11	108
	2026		14	102

Kapacitet: Skolans kapacitet till blivande förskoleklass med modul och undervisning i källaren bedöms under nuvarande omständigheter vara 24, men har inte kapacitet för så stora grupper i alla årskurser. Totalt cirka 140.

Utan modul och undervisning i källaren skulle skolan i huvudsak behöva organiseras i B-form där flera årskurser organiseras i gemensamma klasser/grupper. I så fall behöver antalet elever per årskurs minskas till i snitt cirka 12 och skolan ha 80-90 elever.

Investeringsbehov

Det finns inga ekonomiska underlag framtagna. Men att ersätta modulen och källarklassrummet med tre klassrum och två grupprum torde generera behov av cirka 250 kvadratmeter nybyggd yta, vilket enligt samma beräkningssätt som för Åby skola skulle innebära cirka 5 mkr. Därtill kommer kök och matsal som torde kosta 10-12 mkr samt allmän upprustning av idrottslokalerna.

Totalt alltså cirka 10-20 mkr, beroende av kökets placering.

Fastighetsenhetens bedömning är att skolan i övrigt är i relativt gott skick.

OBS: Summorna som uppges får inte betraktas som något vidimerat eller fastställt. De avser bara att ge en indikation om vilka nivåer det handlar om.

MÖKLINTA KYRKSKOLA

Kommunstyrelsen beslutade i oktober att genomföra om- och tillbyggnad av Kyrkskolan i Möklinta i enlighet med utredningens alternativ 2, och tillbyggnationen av Kyrkskolan i Möklinta ska genomföras så att den nya förskolan kan tas i bruk tredje kvartalet 2022.

Medel finns i investeringsplanen för 2021, 2022 och 2023, vilket indikerar att åtgärderna i skolan bör kunna vara klara 2023.

Så här sammanfattas konsekvenserna av en utebliven investering, i kommunstyrelsens beslutsunderlag:

Utbildning och Arbetsmarknad

"Möklinta kyrkskola är i stort behov av åtgärder. Den befintliga byggnaden saknar kapacitet att rymma samtliga delar av skolans och förskolans verksamhet och man är i dagsläget beroende av Åsgårdens lokaler för att klara av den mängd elever som går på skolan. Åsgårdens lokaler nyttjas i dagsläget endast av hemtjänst, skola samt av den lokala vävföreningen. Detta innebär att stora delar av byggnaden står tom med höga driftkostnader och uteblivna hyresintäkter som resultat. Då hemtjänst inom kort flyttar till nya lokaler minskar hyresintäkterna ytterligare parallellt med att kostnaderna ökar. Kostnaderna för att verksamhetsanpassa lokalerna till skolan är för höga i förhållande till den hyresintäkt som det skulle generera vilket innebär att en försäljning skulle vara det bästa alternativet. Säljs Åsgården står dock 3 årskurser utan lokaler och möjlighet att placeras någon annanstans om en investering i skolan i form av en om- och tillbyggnation uteblir. Man har tidigare avvaktat med planerade underhåll som har skjutits framåt i tiden då man har inväntat ett eventuellt investeringsbeslut och åtgärdsförslag. Detta har lett till att den befintliga byggnaden och dess invändiga ytskikt och installationer är i allt sämre skick. På grund av det insparade underhållet kommer man vara i behov av stora renoveringar av bland annat ytskikt, stammar och driftsystem inom en snar framtid. Utan investeringsbeslut kan skolan komma att behöva utföra punktinsatser för att lösa akuta fel. Åtgärder som utförs i tid innan akuta lägen uppstår kan utföras till rätt pris och utformning då man har tid att gå ut med en förfrågan och få in flera förslag från olika aktörer på marknaden. Sådana åtgärder kan ses som värdehöjande investeringar istället för rena kostnader som punktinsatser befaras bli. Ser man inte till helheten i skolan när man beslutar om åtgärder så riskerar man att en del som nyligen åtgärdats behöver göras om för att kunna åtgärda andra fel som uppkommer, vilket leder till dubbla kostnader. Verksamheten bedrivs idag i lokaler som innebär ogynnsamma förhållanden för elever och personal. Installationsljud, vibrationer, dåliga luftflöden, höga ljudnivåer, fuktproblem och mögeltillväxt medför hälsorisker och arbetsmiljörisker. Vid längre exponering kan denna typ av inomhusmiljö leda till slemhinne- och luftvägssymptom, hudsymptom och allmänsymptom som koncentrationssvårigheter, trötthet, huvudvärk etc. vilket redan har börjat visa sig bland elever och personal. Detta kan i sin tur leda till sjukskrivningar samt kroniska sjukdomar såsom astma. Åtgärder med luftrenare som tar bort oegentligheter i luften på Åsgården kommer att utföras inom kort och preliminärt är en permanent åtgärd inplanerad till sommaren i de delar som skolan vistas i. Detta medför ytterligare kostnader/investeringar i en lokal som redan är väldigt kostsam. Får man inte Åsgården såld kan rivning vara en möjlig åtgärd och då har man investerat i fastigheten i onödan.

Utbildning och Arbetsmarknad

I dagsläget uppfyller inte verksamheten de krav som ställs ifrån kommunen och myndigheterna vad gäller arbetsmiljö, kvalitet, energibesparingar och miljömål. Detta innebär att kontrollorgan såsom skolinspektionen, miljöenheten och arbetsmiljöverket kan komma att ha synpunkter och göra nedslag på verksamheten och dess funktioner vid årliga inspektioner. Skärps lagstiftningen för dessa krav och mål, föreligger en risk för stängning av skolan vilket i sin tur leder till platsbrist för ett stort antal elever.”

Elevunderlag

		<i>Inkommande till förskoleklass</i>	<i>Totalt</i>
<i>KYRKSKOLAN</i>			
2019	15-okt	15	95
2020	15-okt	18	103
2021		15	107
2022		5	97
2023		7	92
2024		10	84
2025		13	83
2026		13	81

Kapacitet: Skolans kapacitet till blivande förskoleklass bedöms under nuvarande omständigheter vara 20, totalt 100. Förskolan har i princip två avdelningar, kapaciteten beror på sammansättningen i barngruppen, men kan beskrivas som max 35 40.

Investeringsbehov

Utredningens alternativ 2, som är enligt kommunstyrelsens beslut, visar behov av investeringar på cirka 36,5 mkr. Hyreskostnadskonsekvensen skulle bli en ökning från 1286 tkr till 3035 tkr/år. Investeringsplan 15 mkr år 2021, 15 mkr år 2022 och 6 mkr år 2023.

KILBO SKOLA

Kilbo skola har ett mycket varierande elevunderlag och organiserar undervisningen utifrån dessa förutsättningar. Normalt sett räcker klassrum och grupprum till, men tidvis finns behov av mer uppdelad undervisning, beroende på elever i behov av särskilt stöd. Det gör att mindre lämpade lokaler, i exempelvis källaren, används.

Köket, som tillhör tekniska kontor, är nedgången och investeringar är planerade. Slöjd- och hemkunskapsundervisning är förlagd till Västerfärnebo skola, dit elevernas bussas en dag i veckan.

Utbildning och Arbetsmarknad

Elevunderlag

Kapacitet: Skolans kapacitet till blivande förskoleklass bedöms under nuvarande omständigheter vara 24 men totalt 80 i hela skolan. Skolan skulle alltså inte rymma 24-grupper i alla årskurser. Elevantalet brukar variera kraftigt så organisationen blir praktiken en blandning mellan A- och B-form. Förskolan har två avdelningar, kapaciteten beror på sammansättningen i barngruppen, men kan beskrivas som 35-40.

Investeringsbehov

Kilbo skola har ett eftersatt underhåll, men inte så omfattande som Åby, Varmsätra, Möklinta och Kila skola. Förskolan är relativt ny och i gott skick.

Elevunderlag

		<i>Inkommande till förskoleklass</i>	<i>Totalt</i>
<i>KILBO</i>			
	2019	15-okt 6	75
	2020	15-okt 10	79
	2021	6	72
	2022	12	76
	2023	11	73
	2024	13	72
	2025	9	68
	2026	7	68

Kilbo skola brukar ha ytterligare några inkommande elever från främst grannkommunen Norberg. Det förekommer även rörlighet från Kilbo till andra skolor eller skolformer.

VÄSTEFÄRNEBO SKOLA

Västerfärnebo skola är i förhållandevis gott skick, åtminstone de flesta lokaler som används för undervisning. Det äldre skolhuset behöver åtgärdas. Det finns ytterligare lokaler att tillgå, om skolan skulle växa. För delar av dessa lokaler krävs dock tillgänglighetsanpassningar, eller andra ombyggnationer. I vilken omfattning är inte utrett.

I skollokalerna finns också ett folkbibliotek med begränsat öppethållande. Det är ett förhållandevis stort bibliotek som tidigare även inrymt matsal. Delar av lokalerna kan med troligen relativt enkla åtgärder göras om för undervisningsändamål.

Till skolan kommer elever från Heden och Kilbo för att ha slöjd och hemkunskap, för Hedens del även idrott.

Utbildning och Arbetsmarknad

Elevunderlag

		<i>Inkommande till förskoleklass</i>	<i>Totalt</i>
<i>VÄSTERFÄRNEBO</i>			
2019	15-okt	14	107
2020	15-okt	19	102
2021		14	104
2022		21	108
2023		13	109
2024		10	106
2025		10	100
2026		8	95

Kapacitet: Skolans kapacitet till blivande förskoleklass bedöms under nuvarande omständigheter vara 24, totalt 100, men tomma utrymmen och möjligheter till andra åtgärder finns för att rymma betydligt fler, åtminstone totalt runt 175-200, det vill säga en enparallellig* skola med fulla grupper och vissa årskurser uppdelade på fler klasser. Förskolan har 3 avdelningar, kapaciteten beror på sammansättningen i barngruppen, men kan beskrivas som runt 50.

Investeringsbehov

Delar av skolan är i gott skick utan behov av investeringar utöver normalt löpande underhåll. Men för den äldre delen av skolan finns behov av beredskap för mer omfattande behov som kan uppstå akut.

HEDENS SKOLA
Elevunderlag

		<i>Inkommande till förskoleklass</i>	<i>Totalt</i>
<i>HEDEN</i>			
2019	15-okt	17	81
2020	15-okt	13	79
2021		13	87
2022		11	88
2023		18	91
2024		7	85
2025		8	85
2026		5	75

Heden brukar ha några elever från grannkommunen Västerås. Det förekommer även rörlighet från Heden till andra skolor eller skolformer.

Utbildning och Arbetsmarknad

Kapacitet: Skolans kapacitet till blivande förskoleklass bedöms under nuvarande omständigheter vara 24, totalt 80-100, vilket innebär att alla klasser inte kan ha upp till maxgränsen. Årskullarna varierar mycket mellan åren, vilket skapar förutsättningar för detta. Skolan bedriver i praktiken en blandning mellan A- och B-form.

Investeringsbehov

Hedens skola är i relativt gott skick, efter att investeringar har gjorts i en permanent modulbyggnad och toaletter, kök med mera rustats upp. Det är alltså ett normalt planerat löpande underhåll som behövs, någon uppenbar farhåga för mer omfattande problem i fastigheten finns inte.

Sala tätorts skolor

VALLASKOLAN F-6

Vallaskolan f-6 är helt nybyggd.

Elevunderlag

		<i>Inkommande till förskoleklass</i>	<i>Totalt</i>
<i>VALLA F-6</i>			
	2019	15-okt 62	393
	2020	15-okt 70	419
	2021	54	416
	2022	73	449
	2023	67	451
	2024	56	451
	2025	59	442
	2026	39	418

Det bör uppmärksammas att inflyttningen av elever i skolåldern f-6 i området är relativt stark i området.

Kapacitet

Skolan tar årligen emot max 75 förskoleklassbarn, men elevantalet kan vara något större i de äldre årskullarna. Kapaciteten är beräknad till strax över 500, men under enstaka toppar i barnkullarna i kommunen torde Valla ha viss möjlighet att organisera detta.

Investeringsbehov

Skolan konkurrerar med högstadiet om idrottslokaler. Det är särskilt omklädningsrum som begränsar kapaciteten i närliggande idrottsanläggning.

Lärkans anläggning används av högstadiet, men avståndet dit gör att mycket av skoldagen behöver användas för förflyttning. Dilemmat beskrivs under rubriken Valla-Ekeby.

Utbildning och Arbetsmarknad

ÄNGSHAGENSKOLAN

Ängshagenskolan byggdes på 90-talet som en skola med stark ekologisk inriktning. Paradoxalt har de tekniska lösningar som valdes för denna ekologiska profil behövt byggas bort eftersom de inte fungerat (torvtak, mm). Dessutom är skolan den mest energikrävande av alla enheter, trots att den är förhållandevis nybyggd.

Elevunderlag

		<i>Inkommande till förskoleklass</i>	<i>Totalt</i>
<i>ÄNGSHAGEN</i>			
	2019	15-okt 21	191
	2020	15-okt 29	202
	2021	15	190
	2022	18	178
	2023	18	166
	2024	13	148
	2025	15	132
	2026	9	117

Viss nyproduktion av bostäder planeras i området, så elevtalen blir sannolikt högre än denna framskrivning indikerar.

Bedömningen är att skolan kan ta emot 28 elever i förskoleklass, under förutsättning att nuvarande modul med två klassrum permanentas. De permanenta lokalerna räcker gott och väl för lågstadiets behov, men på mellanstadiet fungerar det sämre. När skolan byggdes, var den gjort som en enparallellig 1-6-skola, med goda utrymmen för matservering och fritids i direkt anslutning till varje klassrum. Det tänka arbetssättet har inte fungerat i praktiken, bland annat därför att skolans resurstilldelning inte räckt för detta. Ängshagenskolan kan rimligen inte få betydligt större tilldelning än övriga skolor. De socioekonomiska förutsättningarna talar snarare för det motsatta.

Kort sammanfattat; skolan är inte yteffektiv.

Nu är det i princip en 1,5-parallellig f-6-skola. På lågstadiet arbetar man enligt tvålärarsystemet, och i viss utsträckning även på mellanstadiet.

Investeringsbehov

Ur verksamhetssynpunkt finns ett tydligt behov av en långsiktig lösning motsvarande modulen. Dessutom skulle skolans kapacitet kunna ökas från 28 till uppemot 44 per årskull, med ytterligare två klassrum och kanske något grupprum till mellanstadiet. Matsalskapaciteten skulle i så fall också behöva utökas.

En konsultrapport har presenterat flera olika lösningar för detta, varav en är att nuvarande gymnastiksal används för andra ändamål och en friliggande mindre sporthall byggs. Ett annat alternativ är att använda förskolelokalerna och flytta förskolan till exempelvis Kungsängsgymnasiets C-hus.

En preliminär bedömning är att om hela förskolebyggnaden vid Ängshagen kunde tas i anspråk för skolverksamhet, skulle skolan kunna vara tvåparallellig på

Utbildning och Arbetsmarknad

lågstadiet och treparallellig på mellanstadiet, det vill säga totalt rymma uppemot 400 elever.

Även ur fastighetssynpunkt är investeringsbehoven stora. För att komma till rätta med den höga energiförbrukningen och lösa en del andra fastighetsrelaterade problem krävs omfattande investeringar i värme/ventilation, mm.

Konsultrapporten påvisar investeringsbehov på mellan cirka 21 och 44 mkr, beroende på vilket av de fyra presenterade alternativen som väljs.

Sedan konsultrapporten skrevs och som det nedan återges utdrag ur, har vissa förändringar skett, vilket i texten markerats genom markeringen ("red anm"). Det är inga avgörande förändringar, men för att få en korrekt bild av situationen januari 2021, har det ändå noterats och kommenterats, efter skolans rektors granskning.

Konsekvenser vid utebliven investering, enligt konsultrapport 2019-07-15

"Konsekvenser i och med utebliven investering är att skolan står utan lokal till 2 klasser när bygglovet för modulbyggnaden går ut i höst. De befintliga klasserna har grupper mellan 26-31 elever med en maxkapacitet på 32 elever, vilket gör att det inte finns utrymme för fler elever i de klassrum som finns. Kan skolan påvisa ett investeringsbeslut för åtgärd och att det finns en permanent lösning för de lokalmässiga behoven på skolan, är det troligt att man tillfälligt kan förlänga tillståndet för modulen fram till dess att man åtgärdat problemet.

Det planeras en hel del nybyggnation i områdena kring Ängshagenskolan.

Tomter står klara för 37st nya hushåll fördelat på villor, parhus och bostadsrättslägenheter där vissa entreprenörer redan erhållit byggstart. Det planeras också för byggstart av ca 40 hushåll i området kring Ängshagen mellan år 2023-2024 i form av ett integrationsprojekt, vilket kommer innehålla både hyresrätter, villor och bostadsrätter. Det finns därför en potentiell ökning av skolbarn inom en snar framtid för områdena kring Ängshagen, vilket kan komma att beröra elevantalet på skolan och öka de lokalmässiga behoven ytterligare.

Det finns en framtagna klimatstrategi med prioritering av ett aktivt energieffektiviseringsarbete som kommunen vill ha som målsättning i samtliga kommunala fastigheter. Man vill visa på goda exempel på energi- och klimatsmarta val som ska inspirera övriga aktörer i kommunen. Ängshagenskolan är i dagsläget väldigt energikrävande och dyr i drift då skolan inte är behovsstyrd och saknar värmeåtervinning. Detta innebär att man inte uppfyller målen i den egna klimatstrategin. Utan ett investeringsbeslut som möjliggör byte av värme- och ventilationssystem i fastigheten begränsas möjligheten för skolan att nå upp till framtida energikrav som kan komma att ställas och bidrar till ett sämre arbetsklimat för elever och lärare.

En mer detaljerad beskrivning av skolans behov finns i rapportens inledning:

Utbildning och Arbetsmarknad

Ångshagenskolan är en stor skola med många kvadratmeter per elev men den är inte yteffektiv.

Klassrummen är för få för det antal elever som finns på skolan och har därmed kompletterats med två modulbyggnader bestående av två klassrum och två grupprum för att tillfälligt tillgodose mellanstadiet lokalmässiga behov. Modulbyggnaden har stått sen 2014 och tillståndet för den går ut under hösten 2019. Utan dessa har skolan inte kapacitet nog att rymma alla elever. Modulbyggnaden saknar även dragningar för vatten och därmed toaletter.

Avdelningsköken som är placerade utanför klassrummen används inte vid matsservering utan fungerar endast som tillfälliga grupprum eller till aktiviteter under raster. Dessa tar upp mycket utrymme som skulle kunna nyttjas på ett bättre sätt. Då tanken var att samtliga klasser skulle äta i sina avdelningskök så saknar skolan en särskild plats för matsal. Enligt arbetsmiljöverket ska man räkna med ca 1,2 m² golvarea per matplats vilket inte uppfylls i Ångshagenskolan idag. Utan som idag används till matsservering är tidigare utrymmen för miljörum, växtrum, plantering och allrum.

Dessa utrymmen ligger i anslutning till befintliga klassrum och korridorer vilket blir till ett störningsmoment för pågående lektioner samt påverkar matron för eleverna.

I och med den nya skollagen som trädde i kraft 2011 så ska alla elever ha tillgång till ett skolbibliotek. Biblioteket på Ångshagen bestod tidigare av hyllplan placerade vid serveringsyta och på entresolplanet. Dessa ytor var alldeles för små och används inte längre utan biblioteket utgörs idag av ett omgjort avdelningskök/allrum. För att gränsa av utrymmet har man satt upp en vägg mot korridoren vilket i sin tur har påverkat luft- och värmeflödena som inte kan strömma fritt till övriga ytor. Biblioteksytan är fortfarande väldigt liten och har endast plats för ett fåtal elever samtidigt.

Skolan är från början byggd som en ekologisk skola med invändiga ytor målade med äggoljetemperafärg. Dessa väggar är i stort behov av ommålning.

Omklädningsrummen är små och trånga och klarar endast att ta halvklasser vilket gör att idrottslektionerna måste delas upp i två per klass. De små ytorna och öppna duschutrymmena ökar även risken för tillbud, bråk och mobbning bland eleverna.

Gymnastiksalens storlek är inte heller tillräcklig för att hålla lektioner med helklasser då varje klass består av ca 26-31 elever.

Slöjdsalarna är små och trånga och klarar inte större grupper än 16 elever. Varmsätra (numer Möklinta, red anmärkning) och Kila skolan som nyttjar slöjdsalarna har grupper på runt 18 elever vilka måste delas upp i två för att få plats. Man saknar även särskilt utrymme för bildlektioner, (Idag löst, red anm) dessa hålls för tillfället i samma lokaler som syslöjden och kräver yta i form av förvaring.

Skolan saknar fullstora RWC.

Personalytorna är små och saknar utrymme för samtalsrum, vilrum och rätt antal arbetsrum till antalet lärare på skolan. Ventilationen i

Utbildning och Arbetsmarknad

utrymmena är undermålig och utgör en arbetsmiljörisk för personalen som ofta upplever symptom som trötthet och huvudvärk. Ventilationen och värmen är väldigt energikrävande och dyra i drift då de är igång dygnet runt. Systemet saknar även värmeåtervinning. Det går heller inte att styra värme och ventilation direkt i rummen utan skolan har delats upp i tre sektioner som styrs var för sig. Höga takhöjder innebär problem med städningen då man måste använda en lift för att kunna nå överallt. Detta är även negativt ur uppvärmningssynpunkt då värmen snabbt stiger upp till tak och försvinner ut utan att återvinnas, en s.k. skorstenseffekt. Skolans många separata in- och utgångar är tidskrävande och försvårar vid stängning/öppning av skolan då samtliga dörrar ska låsas/öppnas manuellt. Detta skapar även en otrygg miljö för både personal och elever då man ej har uppsyn över vilka som kommer in i skolans lokaler. Dörr mot matsservering från korridor vid huvudentrén saknar larm. (Rörelselarm finns i matsalen, red anm.) I utrymmena sitter endast närvarosensorer som inte fungerar som de ska. Detta är ett problem vid uthyrning av gymnastiksal och omklädningsrum då man kan ta sig vidare in i verksamhetens lokaler, vilket ökar risken för stöld och skadegörelse. Skolan saknar en naturlig huvudentré som är tydligt utmärkt och lätt att hitta för besökare. Koncentrationsförmågan i klassrummen påverkas av fönster ut mot korridorerna vilka är distraherande för eleverna och blir till ett störningsmoment under lektionstid. Brandsystemet är dåligt och behöver bytas ut till något bättre.

ÅKRASKOLAN

Åkraskolan är sedan 2018 utrymd och inrymd i moduler på Gärdesta, strax intill. Kök, matsal och gymnastiksal finns kvar och används. Vid Åkra finns även en förskola med tre avdelningar.

När avtalet för modulerna löper ut, är en bedömningsfråga. Det finns upphandlingsavtal som sträcker sig till augusti 2022. Ursprungligen var planeringen att bygget av en ny skola skulle igång omgående, men har nu förskjutits i flera omgångar. Kommunstyrelsen har fattat beslut om nybyggnation på befintligt skolområde. Startbesked finns men investeringsmedlen har dragits tillbaka. Det råder för närvarande osäkerhet om när arbetet kan påbörjas igen, men kommer det igång under våren 2021 kan en ny skola sannolikt stå klar 2025.

Utbildning och Arbetsmarknad

Elevunderlag

<i>ÅKRASKOLAN</i>		<i>Inkommande till förskoleklassen</i>	<i>Totalt</i>
2019	15-okt	37	309
2020	15-okt	28	297
2021		58	332
2022		52	350
2023		53	353
2024		48	351
2025		44	359
2026		53	370

Gamla Åkraskolan rymde enligt skolverksamhetens bedömning cirka 250 elever, plus särskolan. I grunden är skolan tvåparallellig på lågstadiet och två- till treparallellig på mellanstadiet eftersom Åby-eleverna placeras där från och med årskurs 4. Klasserna har behövt vara något mindre än på andra skolor, på grund av elevernas socioekonomiska bakgrund. Dock har elevantalet under många år legat över detta, och behov har funnits av ännu fler platser. Skolan var alltså mycket trångbodd.

När modulerna etablerades, dimensionerades den därför för uppemot 400 elever. Den max-kapaciteten kräver en relativt jämn fördelning av elevkullarna.

Skolans upptagningsområden består i huvudsak av hyresrätter, där omsättningen är stor. Det sker alltså en ständig inflyttning av nyetablerade barnfamiljer.

Investeringsbehov

En nybyggd skola med två-tre paralleller på lågstadiet, eventuellt något större på mellanstadiet, plus särskola, planeras. När utredningen presenterades i slutet av 2019 bedömdes investeringsvolymen uppgå till 254 mkr.

Genom att Lärkbacksskolan samtidigt skulle avvecklas, bedömdes de sammanlagda löpande driftskostnaderna bli i stort sett oförändrat, jämfört med dagens nivå.

LÄRKBACKSSKOLAN

Lärkbacksskolan är byggd på 70-talet som en enparallellig 1-6-skola med relativt små klasser, det vill säga runt 120 elever. Efter det har förskoleklass tillkommit, samtidigt som elevantalet behövt ökas på grund av efterfrågan och av ekonomiska skäl då varje elev genererar främst lärarresurser. En permanent modul med två klassrum finns samt en tillfällig modul med lika många klassrum. Kontrakt på nuvarande modul går ut 2022 men kan eventuellt förlängas.

Dessutom finns kök och matsal hos extern hyresgäst, Folkets park, i skolans närhet.

Utbildning och Arbetsmarknad

Elevunderlag

<i>LÄRKBACKSSKOLAN</i>		<i>Inkommande till förskoleklass</i>	<i>Totalt</i>
2019	15-okt	36	224
2020	15-okt	22	203
2021		30	205
2022		27	205
2023		24	199
2024		26	195
2025		21	183
2026		15	165

Kapacitet

Utan den tillfälliga modulen bedöms skolan kunna ta emot 20 elever i förskoleklass och eventuellt någon enstaka tillkommande elever i de äldre kullarna.

Flödet genom skolan är ojämnt, vilket innebär att det med den lösningen blir relativt gott om utrymme för de yngre årskullarna, medan det blir trångt för mellanstadiet. Det är svårt att hitta mer effektiva lösningar. Det saknas dessutom grupprum och personalutrymmen. Skolan är delvis uppbyggd av skyddsrum som inte kan byggas om. Lokaler som inte kan användas som klassrum fungerar istället som skolbibliotek och liknande.

Enligt det av kommunstyrelsen antagna förslaget om en ny Åkraskola, skall Lärkbacksskolan avvecklas. Det är dock en populär skola som många söker sig till och där alla inte får plats. Skolan ligger på ett utvecklingsområde för idrottsändamål, men också inom ett riskområde för översvämning i händelse av att de ovanföriggande dammvallarna skulle brista.

Investeringsbehov

Kök och matsal behöver byggas om skolan skall vara kvar och nuvarande externa kontrakt med Folkets Park avvecklas. Tillagningskök kostar uppskattningsvis 10-12 mkr, plus matsal och/eller annan anpassning i lokalerna. Utöver det har skolan behov av upprustning, då det löpande underhållet begränsats på senare år på grund av oklarheter om skolans framtid.

Särskilda omständigheter

Lärkbacksskolan ligger i ett område som bedöms kunna påverkas vid en eventuell framtida dammbristning. Sjöarna ovanför skolan kan översvämma området och det finns olika scenarier för hur en sådan olycka kan gestaltas. Uppgifterna är delvis säkerhetsklassade. Sannolikheten för olika scenarier varierar, men såväl fastighetsenheten som Utbildning och Arbetsmarknads ledning har med anledning av riskerna önskemål om att skolverksamheten flyttas. Riskerna torde öka mot bakgrund av de pågående klimatförändringarna och att fördämningarna åldras.

Utbildning och Arbetsmarknad

VALLA EKEBY HÖGSTADIUM**Elevunderlag**

<i>VALLA- EKEBYSKOLAN</i>		<i>åk 7</i>	<i>åk 8</i>	<i>åk 9</i>	<i>Totalt</i>
2019	15-okt	251	223	218	692
2020	15-okt	273	246	218	737
2021		250	273	246	769
2022		260	250	273	783
2023		306	260	250	816
2024		304	306	260	870
2025		281	304	306	891
2026		267	281	304	852

Investeringsbehov

Uppskattat renoveringsbehov av Vallas A-hus är 15-50 mkr, om ventilationen skall kunna anpassas till 30-grupper och ingreppen i lokalerna återställas. Lokalerna är också i stort behov av allmän upprustning och anpassning till verksamheten.

B-huset kan användas för evakuering men också permanent rustas för cirka 15 mkr.

Ekeby-lokalerna är i behov av allmän upprustning till en grovt uppskattad kostnad av minst 20 mkr enligt en grov uppskattning av fastighetschefen.

Skolverksamheten upplever att den byggnad som kallas Ljushallen, är i störst behov av renovering. Ur ett fastighetsperspektiv är dock den äldre läroverksbyggnaden i större behov.

Gymnasieskolorna**KUNGSÄNGSGYMNASIET****Elevunderlag**

Skolan har ungefär 350 elever, plus komvux och sfi som finns i samma lokaler.

Investeringsbehov

Skolan har beställt vissa mindre justeringar, för att skapa större säkerhet, integritet (ljudisolering till kuratorsrum, etc), fler kontorsutrymmen. Det har dock inte behandlats av kommunstyrelsen, och nya framställningar kommer att göras.

Idrottslokalen, främst omklädningsrummen, har betydande investeringsbehov och är mycket slitna. Grovt uppskattad kostnad är 2 mkr.

I B-huset finns lokaler på våning 2 som idag inte används. Om dessa lokaler skall tillgänglighetsanpassas krävs investeringar i bland annat en hiss, vilket i sin tur leder till krav på ytterligare tillgänglighetsanpassningar i lokalerna.

En tidigare beräkning som togs fram i samband med att alternativ för gymnasiesärskolan diskuterades, indikerade behov av investeringskostnader på 3,6 mkr i fastigheten.

Utbildning och Arbetsmarknad

Några betydande investeringsbehov därutöver finns inte. Däremot finns förslag om lokalväxling mellan högstadieskolorna och gymnasieskolan, vilket sannolikt skulle leda till att en del investeringar behöver göras.

ÖSBY NATURBRUKSGYMNASIUM

En utredning som presenterades hösten 2020 indikerar investeringsbehov i huvudbyggnaden och elevhemmen till en grovt uppskattad kostnad på 100 mkr. Se redovisning nedan.

Det finns ytterligare behov av investeringar i garagebyggnader, ladugård, stall, med mera, troligen på minst lika stora investeringssummor. Dessutom finns ett tidigare beslut om att flytta elprogrammet och fordonsprogrammet från Kungsängsgymnasiet till Ösby. Då byggprogrammet redan finns på Ösby är en flytt av elprogrammet mest angeläget.

Investeringsbehov enligt utredning:

Huvudbyggnaden

- Befintlig BTA: 2 264 kvm, årshyra 1 496 238:-

Endast renovering

- Totalrenovering med nytt storkök, nya toalettutrymmen, fönster och dörrbyten. Nya ytskikt väggar, tak och golv. Fasad och takrenovering. Delvis ny El och VVS installation. Utvändiga nya planterings och gräsytor, plattor, entréer m.m. Tillägg datorrum med tel. och elinstallation:
- 20229:-/kvm totalkostnad. 45 798 456 :-
- Huvudbyggnaden behöver dock inte renovera storköket vilket innebär en reducering av kostnaderna med ca 8 mkr.
- Totalkostnad **37 798 456:-**

Vad som också behöver tas med i beräkningen är att tillgänglighet behöver beaktas samt brandskydd. Ställs inte retroaktiva krav men ambitionen bör vara att uppfylla dem.

Alternativ

- Totalrenovering inklusive utbyggnad med ca 500 kvm klassrum ny BTA ger 2700 kvm,
- 34776/kvm 17 388 000 +45 798456=63 186456:-

Huvudbyggnaden behöver fortfarande inte renovera storköket samt att antal toaletter eventuellt inte behöver kompletteras vilket reducerat schablon kostnaden med 12 000 000 kronor.

- Vilket ger kostnaden **51 186 456:-**

Utbildning och Arbetsmarknad

Kostnader för utemiljö är inkluderade i schablonkostnaderna men här behövs inte skolgård i den bemärkelsen däremot behöver parkeringen underhåll och eventuellt gångvägarna mot elevhemmen.

Utöver detta tillkommer kostnader för stamreovering.

Elevhem, L, M, O

BTA 391 kvm, årshyra 364 244:-

- Renoveringskostnaderna/ kvm bedöms lika här som ovan. Byggnaderna är något mindre och något bättre skick varför reoveringen av dessa kan vänta.
- **6 606 122:-** per byggnad
- Totalt 19 818 366:-

Persbo

- BTA 366 kvm, årshyra 336 824:-
- I dåligt skick behöver ev. rivas.
- Totalreovering nya kök, badrum och fönster, nya ytskikt väggar tak golv. Ny el och VVS-installation. Ny utvändig beklädnad och takbeklädnad utvändiga markarbeten
- Renoveringskostnad 19740:-/ kvm **7 224 840:-**

Summa reovering elevhem

- 18 600 000:-
- +19 818 366:-
- +7 224 840:-
- **45 643 206:-**

VUXNAS LÄRANDE

Vuxnas lärande och SFI har väl fungerande lokaler på Kungsängsgymnasiet, men kan också finna goda alternativ vid en lokalväxling mellan högstadieskolorna och gymnasieskolan, och då också finna starkare lokalsamverkan med Arbetsmarknadsenheten.

Särskolan

GYMNASIESÄRSKOLAN

Gymnasiesärskolan har under en tid haft en mycket besvärlig lokalsituation, och finns i första hand på Ösby i Herrgårn och Erikssonvillan, som delvis dömts ut för verksamheten. Det finns också någon eller några enstaka gymnasiesärskoleelever i Verdandi-lokalen på Klövervägen, i samverkan med grundsärskolan. Grundsärskolan behöver redan hösten 2021 fler platser och genom en mycket effektiv lokalanvändning kan det gå att rymma dessa nya elever om alla

Utbildning och Arbetsmarknad

gymnasiesärelverna kan flyttas till Ösby. Det finns även verksamhetsmässiga effektiviseringar att göra med en sådan lösning.

Förslag har presenterats om att komplettera Ösbys gymnasiesärskolelokaler med en tillfällig modul och samtidigt börja förbereda projektering av en permanent utbyggnad vid Ösby.

Några beslut om igångsättning för markberedning och beställning av modulen har dock ännu inte tagits. Det krävs extra investeringsmedel för detta, något som fastighetsenheten inte tilldelats ännu.

Elevunderlag

Elevunderlaget på gymnasiesärskolan varierar mycket mellan åren, men genom att Sala kommun haft många elever som placerats från andra kommuner, så har verksamheten kunnat bedrivas effektivt och med relativt jämn beläggning. Ökad konkurrens av utbildningsplatser för gymnasiesärelver som vill läsa någon form av naturbruksinriktning, gör dock att planeringsförutsättningarna försvårats.

Investeringsbehov

Etablering av en modul beräknas, utöver hyreskostnaderna för själva modulen, kosta drygt en miljon kronor.

En gymnasiesärskola med 500 m² kan utifrån en grov uppskattning baserat på nyckeltal komma att kosta 10-15 mkr.

GRUNDSÄRSKOLAN

Den första etappen av utredningen av särskolan i Sala slår fast att strävan bör vara att verksamheten finns inkluderad och integrerad med den reguljära skolverksamheten. Syftet är att samverka kring resurser och kompetens för att förbättra kvaliteten och möjligheterna för varje enskild elev. Det berör både särskolans elever och grundskolans.

Nuvarande placering för främst årskurs 1-6 på Klövervägen är därför inte lämplig. Årskurs 7-9 finns i Gysingegården i relativt nära anslutning till högstadiet, men även där är det önskvärt att särskolan får lokalmässigt starkare integration, för att främja samverkan mellan skolformerna.

Det är dock inte enbart en lokalfråga, utan i stor utsträckning även ett verksamhetsmässigt ansvar.

Det finns en unik möjlighet att skapa goda förutsättningar för inkludering, integration och annan samverkan, och även väl anpassade lokaler och flexibla lokaler, om särskolan planeras om och när nya Åkraskolan byggs. I samband därmed finns även ambitionerna att i samverkan med personal finna bättre lösningar även för särskolans årskurs 7-9.

Elevunderlag

Ungefär en procent av eleverna i grundskoleåldern brukar tillhöra särskolan. Sala ligger i det avseendet ungefär på ett riksnitt, men gruppen är liten och elevantalet

Utbildning och Arbetsmarknad

kan variera mycket mellan åren. Elevernas behov av stöd och omsorg kan också variera kraftigt, och därmed även behovet av anpassade lokaler för detta.

För närvarande finns en stor grupp elever på ingående, vilket till hösten 2021 eventuellt kan lösas med omfördelning av elever mellan olika lokaler. Bland annat undersöks för närvarande möjligheten att frigöra ett klassrum i Gysingegården som idag används som modersmålslärares arbetsplatser och till en del av deras undervisning.

Det är av logistiska skäl, för att spara arbetstid så att inte en stor del av arbetstiden används för förflyttning mellan enheterna, viktigt att modersmålslärares har en central placering i områden där mycket av deras undervisning sker. Området runt högstadieskolorna och Valla f-6 är därför lämpligt.

Investeringsbehov

Nuvarande lokaler på Klövervägen är i relativt gott skick och det finns inga påtagliga ombyggnads- eller utbyggnadsbehov. Men placeringen försvårar den eftersträlvade samverkan med grundskolan i övrigt. Särskolans lokaler på Gysingegården är också ur verksamhetsperspektiv i förhållandevis gott skick, även om fastigheten i sin helhet är sliten och i behov av en större renovering.

Förskolorna

Sammanfattning av lokalstrategens beräkning av investeringsbehov och därav följande driftskostnadsförändringar.

Lokalstrategen skriver detta i sin sammanfattning:

"Antalet förskolebarn som befinner sig inom tätorten är fler än vad kommunen kan erbjuda förskoleplatser. Det innebär att vi är beroende av de fristående verksamheterna, med över 100 platser (233 barn är inskrivna hos fristående verksamheter, inkl. dagbarnvårdare). Vid en utförbarhet av åtgärdsplaner och planerat underhåll görs en grov kostnadsberäkning som kan överstiga 53 mkr. Det föreligger även avgörande bedömningar som stödjer avveckling av enskilda verksamhetslokaler.

Ett alternativ åskådliggör fördelar med att iordningställa Kungsängsgymnasiet C-hus, hela huset vid ett tillfälle eller ombyggnad i etapper till en förskola. Placeringen av C-huset ligger behagligt till geografiskt utifrån upptagningsområde kopplat till den södra delen av tätorten och nära de centrala delarnas behovsunderlag. Placeringen kan även vara betydelsefull för exploatering av Silvervallen.

Ett annat alternativ redogör förslag vid en eventuell uppbyggnad av den nya Åkraskolan, att då även planera för att bygga ut Åkra förskola. Området kommer ha elevbehov inom planeringsperioden och vi kan utgå från att större enheter än tre avdelningar kan bidra till en bättre ekonomisk hushållning, främst när det gäller personalkostnader. Utifrån ett samhällsperspektiv kan förslaget ha inflytande till en förbättrad integration, som följaktligen gynnar Sala kommun på sikt. I samband

Utbildning och Arbetsmarknad

med investering och utbyggnad av förskolan, skapas fler platser och vårdnadshavare ges fortfarande möjlighet att välja en förskola inom området vid en eventuell nedläggning av exempelvis Dalhem förskola. Vid tillskapande av fler förskoleplatser inom tätorten ges marginal att på sikt kunna minska barngrupper utifrån dagens planeringstal, samt tillgodose garantidatum mer tilltalande. Vid beslut för enskilda verksamheter inom planeringstiden bör man därefter tidigt planera strategisk hur vi kan utveckla och planera för övriga förskolor (Turbo, Ekeby, Ekorren, Åby bl.a.) och hanteringen av förskolor inom nya exploateringsområden.”

Vidare skriver lokalstrategen angående lokalernas skick, så här:

”Flertalet av byggnaderna har konstaterats ha allvarliga problem vad gäller innemiljö, luftkvalité samt fukt- och konstruktionsproblematik. I några förskolor står sedan en tid inhyrda luftrenare utplacerade för att hålla luftkvaliteten på godkänd nivå. Detta är en kostsam men helt nödvändig åtgärd för att lokalerna överhuvudtaget ska kunna användas.

De flesta förskolorna uppfyller i ett eller flera avseenden inte dagens nybyggnadsregler. Det gör att det behov av åtgärder som finns i byggnaderna i vissa fall kommer att medföra att hela eller stora delar av byggnaderna kommer att ställas inför samma krav som vid nyproduktion. I dessa fall kommer därför stora och omfattande åtgärder i byggnaderna behöva göras vilket då även medför betydligt större ekonomiska kostnader än att enbart åtgärda de specifika felen. Ur ett fastighets- och ekonomiskt perspektiv har i vissa fall en bedömning gjorts att byggnaderna bör avvecklas och ersättas med andra lokaler eftersom omfattningen av nödvändiga renoveringar och ombyggnationer i dessa byggnader inte kan anses ekonomiskt försvarbara.”

Dalhems förskola

4 avdelningar – behöver omfattande renovering eller ersättas. Lokalerna är bra utformade ur verksamhetssynpunkt, men förskolan ligger placerad i ett riskområde. Det är samma omständigheter som beskrivs angående Lärkbacksskolan.

Beräknat behov av investeringar: 10,7mkr + mark. Ventilation 1,6 mkr. Planerat underhåll (PLU) 371 tkr. Nuvarande luftrenare kostar 80 tkr/mån, dvs 860 tkr/år. Till det kommer underhåll av utrustningen.

Enheten har enligt verksamheten i övrigt bra lokaler, men Utbildning och Arbetsmarknad och fastighetsenheten bedömer det som önskvärt att verksamheten snarast flyttas, mot bakgrund av de föreliggande riskerna.

Ekorrens förskola

4 avdelningar.

Beräknat behov av investeringar: 12,2 mkr, ventilation 2,0 mkr, PLU 661 tkr.

Utbildning och Arbetsmarknad

Så omfattande investeringar leder till att nyare byggnadsregler måste tillämpas. I så fall kan kostnader för att öka takhöjden tillkomma. Dessa kostnader är inte beräknade, men torde handla om flera miljoner kronor i så fall.

Ekeby förskola

Beräknat behov av investeringar: 4,8 mkr + mark, PLU 1,2 mkr.

Så omfattande investeringar leder till att nyare byggnadsregler måste tillämpas. I så fall kan kostnader för att öka takhöjden tillkomma. Dessa kostnader är inte beräknade, men torde handla om flera miljoner kronor i så fall.

Åkra förskola

3 avdelningar

Beräknat behov av investeringar: Inga kända.

Fler förskoleavdelningar vid Åkra

Beräknat behov av investeringar: tre avdelningar vid Åkra förskola 18 mkr.

Den utbyggnaden skulle i så fall i första hand ersätta Dalhems förskola.

Turbo förskola

Beräknat behov av investeringar: 13 mkr + mark.

Så omfattande investeringar leder till att nyare byggnadsregler måste tillämpas. I så fall kan kostnader för att öka takhöjden tillkomma. Dessa kostnader är inte beräknade, men torde handla om flera miljoner kronor i så fall.

Emmylunds förskola

Beräknat behov av investeringar: 12,4 mkr. Ventilation 1,1 mkr, PLU 1,1 mkr.

Befintliga luftrenare kostar 150 tkr/mån = 1,8 mkr/år att hyra. Till det kommer underhåll av utrustningen.

Alternativ förskola till Emmylund

C-huset kostar 11 mkr att göra om till 9 förskoleavdelningar för att ersätta Emmylunds förskola och ytterligare någon, där det mest angelägna ur fastighetssynpunkt är Ekorrens förskola.

Där finns en intressekonflikt mellan verksamhetens behov av att kunna ge rätt service i form av förskola nära boende på Åkraområdet, och kommunens allmänna behov av att hålla fastighetskostnaderna på så låg nivå som möjligt.

Om Ängshagens skolverksamhet bedöms ha behov av utbyggnad, kan eventuellt Ängshagens förskola flyttas till C-huset som alternativ.

Gärdesta förskola

10-12 avdelningar, beroende på organisation av ex. specialavdelningar.

Beräknat behov av investeringar: Inga kända.

Utbildning och Arbetsmarknad

Ransta förskola

4 avdelningar.

Nämns i redovisningen av Ransta skola.

Beräknat behov av investeringar: Inga kända.

Åby förskola

En blandavdelning

Nämns i redovisningen av Åby skola

Beräknat behov av investeringar: Måste ses i sammanhanget av Åby skolas behov och framtidsplaner.

Möklinta förskola

2-3 avdelningar, beroende på barngruppernas åldersammansättning.

Nämns i redovisningen av Möklinta förskola.

Beräknat behov av investeringar: Måste ses i sammanhanget av Kyrkskolans behov och framtidsplaner.

Kilbo förskola

2-3 avdelningar, beroende på barngruppernas åldersammansättning.

Förskoleverksamheten finns i relativt nya lokaler och för närvarande finns inga direkta behov av investeringar, utom sedvanligt periodiskt underhåll.

Salbo förskola

1,5 avdelning.

Förskolan finns i en permanentad modulbyggnad.

För närvarande finns inga direkta behov av investeringar, utom sedvanligt periodiskt underhåll.

Klockarbo förskola i Västerfärnebo

3 avdelningar.

För närvarande finns inga direkta behov av investeringar, utom sedvanligt periodiskt underhåll.

Sätrabrunns förskola

3 avdelningar.

Förskolan hyr externa lokaler av Sätra Brunn i lokaler som uppförts i enlighet med områdets bevarandekrav. Det finns tre avdelningar, men kapacitet för ytterligare en mindre avdelning, vilket i så fall kan kräva en del åtgärder som påverkar hyran.

Utbildning och Arbetsmarknad

Enskilda förskolor

Sala kommun är beroende av de enskilda förskolorna, för att kunna ge plats åt alla barn enligt lagens föreskrifter. Om någon enskild förskoleverksamhet skulle avvecklas, behöver alltså kommunen ha beredskap för detta.

I det fall nyetableringar sker och godkänns, så påverkar även det behovet av kommunala platser. Anpassning måste göras med hänsyn till inom vilket geografiskt område en sådan etablering sker.

För närvarande finns:

- Abrakadabra ca: 1 avd.
- Naturligtvis (Ur och skur) 3 avd.
- Regnbågen (i Pingstkyrkans lokaler) ca: 1 avd.
- Bråstabacke (Ur och skur) ca: 1 avd.
- Barnens Lilla Academia ("skogsmulleförskola") ca: 3 avd.

Därutöver finns enskilda familjedaghem i Sala tätort och i Möklinta.

Sammanfattning av kommunens lokalstrategs uppdrag att redovisa ett femårigt perspektiv på lokalbehov inom förskolan i Sala tätort

Utbildning och arbetsmarknad betalar 5,3 mkr i hyra för förskolorna Dalhem, Ekorren, Ekeby, Åkra, Turbo och Emmylund.

Därutöver betalar fastighetsenheten åtgärder för framför allt luftrenare på dessa enheter för sammanlagt 2,9 mkr, men som inte debiteras Utbildning och arbetsmarknad.

Lokalstrategen Jimmy Haaga påvisar i sin utredning ett alternativ som innebär nedläggning av Ekorren och Emmylund och att dessa flyttas samman i C-huset, Framtida hyreskostnad blir då 7,4 mkr. Det innebär en hyreskostnadsökning med 2,1 mkr, samtidigt som fastighetsenhetens kostnader för nuvarande temporära åtgärder frigörs, för motsvarande 2,9 mkr.

Utbildning och arbetsmarknad ser behov av nuvarande placering av förskolan vid Ekorren eller i dess närhet. Nödvändiga investeringar i den fastigheten leder till en ytterligare hyreskostnadsökning på 635 mkr, alltså totalt drygt 2,7 mkr i högre hyra.

Osäkerhet finns om vad eventuella krav på ökad takhöjd i förskolan kan leda till. Inte heller ingår markarbeten i kostnadsberäkningarna.

Utbildning och Arbetsmarknad

Fastighetsenhetens beräkning 2021-01-29:

Enhet	Antal avdelningar	Befintlig hyra	Befintliga åtgärder	Nuvarande totalkostnad	Summa investeringar exkl markarbeten	Hyresökning efter investering	Uppskattad ny hyreskostnad
Dalhems förskola	4	836	960	1 796	12 700	550	1 386
Ekorrens förskola	4	578	0	578	14 840	635	1 213
Ekeby förskola	3	785	170	955	6 050	259	1 044
Åkra förskola	3	1 584	0	1 584	0	0	1 584
Turbo förskola	4	757	0	757	13 000	556	1 313
Emmylund förskola	5	775	1 800	2 575	14 600	625	1 400
Summa tkr	23	5 315	2 930	8 245	61 190	2 625	7 940

Utdrag ur lokalstrategens beräkning av alternativa investeringar, där Dalhems förskola, och Ekorrens förskola ersätts av en ombyggnation av Kungsängsgymnasiets C-hus, och att Dalhems förskola ersätts av 3 nya avdelningar vid Åkra förskola.

Enhet	Avtal avdelningar	Summa investeringar	Framtida hyreskostnad
C-huset	9	11 000	2 000
Åkra förskola	6	25 000	3 084
Turbo	4	13 000	1 313
Ekeby	3	4 850	1 044
Summa (tkr)	22	53 850	7 441

Att uppmärksamma: I ovanstående beräkningar av investeringsbehov ingår inte sådant som kan uppkomma om nybyggnadsregler behöver tillämpas. Inte heller ingår markberedning, kostnader för evakuering under ombyggnadstid, mm.

Lokalstrategen vill också särskilt poängtera att hyresökningarna berör på reinvesteringar, vilket inte innebär några direkta standardförbättringar eller utökningar.

Arbetsmarknadsenheten

Arbetsmarknadsenhetens administration och delar av verksamheten finns på Bellanderska. Under våren 2021 har dock Ekeby förskola tagit över en del av lokalerna, på grund av de akuta renoveringsinsatserna där. Delar av

Utbildning och Arbetsmarknad

arbetsmarknadsenheten har därför flyttats till tillfälliga lokaler tillhörande Salabostäder vid "gamla posten" vid Fredsgatan.

I övrigt har arbetsmarknadsenheten verksamhet hos externa hyresvärdar för Karla snickeri (på Fabriksgatan), en bondgård där kontraktet är uppsagt, och i två affärs- och kontorslokaler på Drottninggatan och Stora torget.

De externa hyresförhållandena redovisas mer i detalj nedan.

Utbildning och Arbetsmarknad

Externa hyresavtal

Skolnämnden (nuvarande Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden) gav den 15 december 2020 skolchefen i uppdrag att se över hur kostnaderna för externa lokaler och kost kan reduceras.

Nedan följer en redogörelse över dåvarande skolnämndens externa lokaler:

ELEVHÄLSAN

Elevhälsan har externa kontorslokaler på Lillåstrand hos en extern hyresvärd. Alternativa lokaler finns för närvarande inte.

Barn- och utbildnings ambition har tidigare varit att göra om Kungsängsgymnasiets C-hus som resursskola och även elevhälsovårdens kontor, vilket skulle skapa förutsättningar för en effektivare organisation med bättre kvalitet och även frigöra flera hus på Klövervägen och göra det möjligt att även lämna Lillåstrand.

Fastighetsenhetens inriktning har dock varit att göra om C-huset till evakueringslokal eller permanent förskola för att ersätta Emmylunds förskola och eventuell ytterligare någon förskola där investeringsbehoven är omfattande och värdet av upprustning kan ifrågasättas.

Under våren 2021 är lokalerna uthyrda till regionen för vaccineringsverksamhet. Lokalerna skulle också behövas vid en eventuell evakuering för ombyggnationer av Ängshagenskolan, men kan också vara aktuella vid en flytt av den samlade högstadiesamheten till Kungsängsgymnasiet i den så kallade lokalväxlingen.

Ett annat alternativ som diskuterats internt är att elevhälsan flyttar in i kulturskolans lokaler, vid en eventuell reduktion eller avveckling av kulturskolan.

Det är också externa lokaler, men med betydligt längre kontraktstid.

Nu har ansvaret kulturskolan förts till kultur- och fritidsnämndens ansvarsområde med budget och hyresansvar. Några planer på avveckling eller flytt av kulturskolan har inte aviserats.

Kontraktet för Lillåstrand löper fram till 30 april 2022 med 9 månaders uppsägningstid. Det är 318 kvadrat och hyran var 286 tkr år 2020.

Bedömning

Utbildnings- och arbetsmarknadskontoret tillsammans med fastighetsenheten gör bedömningen att det i dagsläget inte finns något realistiskt alternativ till nuvarande lokaler, som dessutom uppfattas som lämpliga och bra för verksamheten.

Däremot förs dialog om möjligheten att flytta verksamheten till andra externa lokaler. Av förhandlingsskäl vill fastighetsenheten inte offentliggöra några detaljer kring detta.

Utbildning och Arbetsmarknad

SÄTRABRUNNS FÖRSKOLA

Sätrabrunns förskola är relativt nybyggd men också anpassad till den historiska brunnsmiljön. Kontraktet löper fram till och med december 2042 och därefter med 9 månaders uppsägning. Årskostnad var 2.010 tkr år 2020.

Bedömning

Utbildning och Arbetsmarknad och fastighetsenheten ser inga alternativ till dessa lokaler under överskådlig tid. Kommunen är för övrigt bunden till kontraktet.

KILA SKOLA, MODUL

Kila skolas modul behövs med nuvarande elevantal som i princip innebär en klass per årskurs. Skolan är även med modulen trångbodd och en mindre lämplig källarlokal används för undervisningsändamål. Skolan kommer framöver även att behöva lösa behovet av kök och matsal om den intilliggande Lindgården försäljs och kök och matsal där inte kan nyttjas för skolans behov.

Modulen kommer därför att behövas under lång tid framöver, om inte delar av eleverna flyttas, eller skolan görs om till B-form, dvs sammanslagna årskullar. Kontraktet för Kilas modul löper dock ut 22-06-30 med 6 månaders uppsägningstid. Det råder oklarheter kring möjligheten till förlängning. Årskostnad: 467 tkr.

Bedömning

Så länge inga utbyggnadsplaner finns behöver modulen vara kvar. Skolan kan genom nödlösningar frigöra modulen under en begränsad tid, exempelvis genom att nyttja bibliotek eller tillfälligt flytta elever eller vissa undervisningsavsnitt till andra enheter, så att nödvändig utbyggnad kan göras. Att genomföra byggarbeten i direkt anslutning till skolhuset samtidigt som undervisning pågår kan vara problematiskt.

Beslut kan behöva fattas om att successivt flytta delar av skolan, exempelvis mellanstadiet, till andra enheter, för att modulen skall kunna avvecklas.

Köksfrågan för Kila förblir dock tillsvidare olöst. Lösningen är starkt beroende vad som kommer att hända med Lindgården.

ÄNGSHAGENS MODUL

Kontraktet för Ängshagenskolans modul löper ut 21-12-31 med 9 månaders uppsägningstid. Kontraktet kommer att behöva förlängas, även det med vissa rättsliga oklarheter.

Utan de två extra klassrummen behöver skolans kapacitet minskas till en klass per årskull. Idag är kapaciteten 1,5 klass per årskull men möjligheten till effektivt lokalnyttjande är begränsat på grund av hur skolan byggdes på 90-talet. Med ytterligare två klassrum, utöver nuvarande modul, kan kapaciteten ökas till två klasser per årskull, det vill säga relativt stor kapacitetsökning i förhållande till investeringskostnaderna.

Det bör i sammanhanget påpekas att skollokaler är i stort behov av investeringar främst i värmesystem, då energiförbrukningen är mer än dubbelt så stor som i andra äldre skollokaler. Vid en sådan renovering kan därför ytterligare moduler för evakuering behöva nyttjas, såvida inte Kungsängsgymnasiets C-hus eller

Utbildning och Arbetsmarknad

Vallaskolans B-hus kan nyttjas för detta. Men dessa lokaler behövs för många andra angelägna behov.

Årskostnad 463,6 tkr

Bedömning

Det är mycket angeläget att Ängshagenskolan får sin utbyggnad och att energiförbrukningen kan minskas till en mer normal nivå.

Den samlade bedömningen från såväl Utbildning och Arbetsmarknad och fastighetsenheten är också att modulen bör ersättas av en permanent utbyggnad med fyra klassrum, vilket ökar skolans kapacitet avsevärt.

Ängshagenskolan kan på så sätt bidra till att successivt minska intagningen till Kila skola och Lärkbacksskolan.

LÄRKBACKSSKOLANS MODULER OCH FOLKETS PARK

Lärkbacksskolan har två modulbyggnader, varav den ena har permanent bygglov och hyreskontrakt fram till 30 juni 2021. Det kontraktet kommer att behöva förlängas, då skolan ursprungligen byggdes för 6 årskurser och relativt liten fritidsverksamhet. Sedan dess har förskoleklass tillkommit och fritids blivit betydligt mer omfattande.

Den andra modulen beräknades ursprungligen kunna tas bort i samband med att nya Åkraskolan skulle stå klar. Byggstarten för Åkraskolan har dock skjutits upp. Nuvarande kontrakt gäller fram till 22-12-31 med tre månaders uppsägningstid. Utbildning och Arbetsmarknad räknar med att modulen kan tas bort vid detta datum, då elevintaget minskats till 20 elever per årskull och skolan därmed kommer att minska antalet elever från drygt 200 till knappt 150.

Däremot behöver skolan ett nytt tillagnings- eller mottagningskök och matsal den dag kontraktet med Folkets park går ut 31 juli 2023. Uppsägningstiden är 23 månader, med 12 månaders uppsägningstid.

Några planer för en sådan köksutbyggnad finns inte, inte heller några ekonomiska investeringsmedel avsatta för detta. Det är därför troligt att kontraktet med Folkets park behöver förlängas.

Att göra stora investeringar i Lärkbacksskolan kan vara tveksamt, eftersom det av kommunstyrelsen antagna förslaget av ny skola på Åkra även inrymmer Lärkbacksskolan, som i så fall avvecklas.

Om startbeslut av bygget av Åkraskolan skulle komma redan under våren 2021 och medel avsättas för detta, kan den nya skolan sannolikt ändå inte vara klar förrän runt åren 2025/2026.

Den äldre permanenta modulen kostar i hyra årligen 447 tkr.

Den nya, tillfälliga modulen kostar 557 tkr.

Folkets park 288 + kosten 1,2 mkr. Efter nuvarande hyresavtal kan hyran förhandlas, och förutsättningarna för en betydande hyressänkning är goda, då hyresvärdens investeringar i köket då i stort sett bör vara avbetalade.

Bedömning

Lärkbacksskolan skall enligt beslutet om Åkraskolan avvecklas.

Utbildning och Arbetsmarknad och fastighetsenhetens samlade bedömning är att skolan under alla omständigheter bör avvecklas, så fort det är möjligt.

Utbildning och Arbetsmarknad

GÄRDESTA MODULSKOLA

Gärdesta modulskola är upphandlad med slutdatum 22-07-31 och med 9 månaders uppsägningstid. De rättsliga förutsättningarna för ytterligare förlängning är oklara, men något realistiskt alternativ finns för närvarande inte.

Barn och Utbildning, nuvarande Utbildning och Arbetsmarknad, har presenterat alternativa lösningar som även dessa kräver omfattande investeringar i flera av de nuvarande skolenheter både på landsbygd och i Sala tätort. Efter en samlad bedömning tillsammans med fastighetsenheten har ställningstagandet hittills varit att dessa alternativ bör avvisas. Investeringsmässigt blir det ungefär samma nivåer som om en ny skola byggs, men driftsmässigt är det en nackdel eftersom investeringarna görs i gamla fastigheter, där lokalytorna är sämre disponerade och driftskostnader för exempelvis löpande underhåll och energi är betydligt högre. Hyran för modulerna är för närvarande 8,1 mkr. Fastighetsenheten står för en del av kostnaderna för dessa evakueringslokaler.

ÅBY MODUL

Åbys modul där förskolan för närvarande huserar, kan sägas upp med 9 månaders varsel 22-08-31. Möjligheten finns att friköpa modulen till en förhållandevis låg kostnad. Utbildning och arbetsmarknad och fastighetsenheten har skissat på flera olika framtidsscenarier för Åby förskola och skola och kommit fram till att det under alla förhållanden är en god affär att friköpa modulen.

Modulens hyra är 59 tkr. Den kommer att friköpas i samband med att hyresavtalet löper ut.

ARBETSMARKNADSENHETEN

I verksamheten finns följande hyresobjekt:

Bondgård

Uppsagd februari 21

Hyra 240 tkr + el och värme.

Karla snickeri

Hyra 1,440 tkr + el och värme.

Kontrakt till 40-talet.

Kommunen är bunden till detta avtal under hyresperioden. Fastighetsägaren har gjort sådana investeringar i lokalen, att den är specialanpassad för verksamheten.

Stora torget

(Fristedts vid torghörnet)

Hyra 198 tkr fram till 2022-03-14

Uppsägningstid 9 månader.

Verksamheten har enligt ansvarig chef Henric Sjöblom för avsikt att lämna lokalen när kontraktstiden har gått ut. Eventuellt finns behov av alternativa lokaler, som söks i det kommunala fastighetsbeståndet. Verksamhetens kostnadsreducering blir därmed marginell eller opåverkad. Däremot blir det ur ett kommunalt

Utbildning och Arbetsmarknad

helhetsperspektiv ett bättre resursutnyttjande och därmed gemensamma kostnadsminskningar.

Drottninggatan

(Fristedt snett emot apoteket) Butikslokal för försäljning av arbetsmarknadsenhetens produkter, exempelvis från systugan.

Hyra: 122 tkr fram till 2022-03-14

Uppsägningstid 9 månader.

Verksamheten har enligt ansvarig chef Henric Sjöblom för avsikt att lämna lokalen när kontraktstiden har gått ut. Eventuellt finns behov av alternativa lokaler, som söks i det kommunala fastighetsbeståndet. Verksamhetens kostnadsreducering blir därmed marginell eller opåverkad. Däremot blir det ur ett kommunalt helhetsperspektiv ett bättre resursutnyttjande och därmed gemensamma kostnadsminskningar.

Utbildning och Arbetsmarknad

	Investeringsbehov			Investeringsplan					
	Min	Max	TOTALT	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Varmsätra	0	60000	60000	0	10000	30000	20000	0	0
Åby	20000	35000		0	0	0	0	0	0
Kila	10000	20000		0	0	0	0	0	0
Möklinta	36000	36000	36000	15000	15000	6000	0	0	0
Kilbo	2000	2000	2000	2000	0	0	0	0	0
Ängshagen	21000	44000	0	0	0	0	0	0	0
Åkraskolan	254000	254000	254000	0	0	0	0	0	0
Lärkbacks	0	20000	0	0	0	0	0	0	0
Valla-Ekeby	15000	85000	0	0	0	0	0	0	0
Valla B-hus	0	15000	0	0	0	0	0	0	0
Kungsängsgymnasiet	2000	5600	0	0	0	0	0	0	0
Ösby huvudb.	83500	97000	0	0	0	0	0	0	0
Ösby övrigt	100000	250000	0	0	0	0	0	0	0
Gymnasiesär	1000	15000	0	0	0	0	0	0	0
Grundsärskolan	0	5000	0	0	0	0	0	0	0
Dalhems fsk	14000	0	0	0	0	0	0	0	0
Ekeby fsk	4800	4800	0	0	0	0	0	0	0
Åkra fsk ny	0	25000	0	0	0	0	0	0	0
Turbo fsk	13000	13000	0	0	0	0	0	0	0
Ekorrens fsk	0	14000	0	0	0	0	0	0	0
Emmylunds fsk	0	13500	0	0	0	0	0	0	0
C-huset	11000	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTALT	587300	1013900	352000	17000	25000	36000	20000	0	0

Fotnot: I de beräknade investeringsbehoven i förskolorna finns inte eventuella behov av förändrad takhöjd med, något som kan följa om nybyggnadsregler gäller efter renovering.

Planerat periodiskt underhåll finns inte med.

Renovering av Vallas trapphus finns inte med.

Många av fastigheterna är i sådant skick att risken för oväntade plötsliga skador är stor, ofta med stora renoveringsbehov som följd.

Åkraskolan är beslutad men finns inte med i investeringsplanen.

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Jimmy Haaga

Sala kommuns grundskolor

Med bakgrund av Ledningsutskottets beslut, gällande framtagande av en femårig och tioårig plan för Sala tätorts skolor som beslutades 2020-09-17. Kommer underlag och möjliga alternativ framställas i denna skrivelse i samarbete med kontoret för Barn och utbildning, Fastighetsenheten och Lokalstrateg inom Sala kommun.

Den tioåriga planen bör vara flexibel och var kopplad till samhällsutvecklingen när det gäller eventuella nybyggnationer av skolor. Områden som berörs främst är Mamre och Norrmalm. När det gäller Ångshagens exploatering är det kopplat till verksamhetsplanering och fastighetsstatus på befintligt bestånd (Emmylund och Turbo). Planering kring förskoleavdelningar inom Ångshagens skola och kommunens strategi för C-huset.

Arbetet kring grundskolor lyfts inom ÖP-arbetet idag.

Utveckla och besluta kring dagens skolor inom tätorten som berörs av moduler, Ångshagen och Lärkbacksskolan.

Övergripande strategi inom kommunen med flera kontors kunnande som planerar och tillhandahåller ett verksamhets- och ekonomiansvar som skall gynna Sala kommun på sikt.

Som ett motiv för framtagandet av denna skrivelse ligger bl.a. utredningen "Långsiktig skolstruktur och ekonomi i balans" med prioriteringar från Utbildning och arbetsmarknadsnämnden möte från 09-02-21.

Kommunstyrelsens förvaltning

Sammanfattning

Det övergripande syftet med denna utredning är att bidra med ett kunskapsunderlag för det fortsatta utvecklingsarbetet för Sala kommuns grundskolor.

Dokumentet bygger på genomgång av tidigare varianter av utredningar, dialog med berörda kontor och hur en tänkbar planering- utveckling av samhället kan påverka våra verksamheter.

Men är skriven framförallt med tanke på de komplicerade fall och situationer som kräver ett långsiktigt arbete, med att skapa en strategi med hjälp av tagna beslut och prioriteringsordning kopplat till grundskolorna och utmaningar som kommer behövas lösas med hjälp av flera kontor inom kommunen i form av samverkan.

Utredningen är beroende av skolans planering på sikt där sjustegsprogrammet bör ligga som grund för fortsatt arbete.

Analys, bedömning och beslut är en process där de olika momenten pågår under hela utredningsprocessen. Därför kommer det vara viktigt att skapa prioriteringsordning på vad som kan tänkas göras i ett första skede. För att kunna få igång utvecklingen kring våra verksamhetslokaler beträffande fastigheterna kommer arbetet vara i behov kring tagna beslut.

Under uppdragets gång har flera dialogmöten skett med kontoren Utbildning- och arbetsmarknadskontoret, Plan och utvecklingskontoret, Fastighetsenheten, Bygg- och miljökontoret samt Lokalstrateg.

Utifrån det behov som presenteras och där Sala befinner just nu i negativa trender sett över barnafödande finns det parametrar att ta hänsyn till. Tätort kontra landsbygd exempelvis. Det kan komma att påverka investeringsambitionerna men också ge bättre möjligheter till att investera när det är lägre trender sett över födseltal och minskade barnkullar.

Att den demografiska bilden av Salas yngsta medborgare har förändrats de senaste åren spelar in och att mätningen av nollåringar skall tas i beaktning eftersom den görs tidigt på året. Där nästa faktor som påverkar kommer vara beroende av vilken typ av hushåll som kan komma att tänkas bygga inom planområden.

- Tydligare information mellan kontoren när det gäller samhällsutveckling kommer bidra till ett mer utvecklat gränsöverskridande arbete som behöver fullföljas med hjälp av tillsatta resurser från berörda enheter. Det kommer kunna skapa en långsiktighet som gynnar den kommunala servicen, där resultatet kommer kunna visa sig mer kostnadseffektivt. Med t.ex. permanenta lösningar, där avgifterna förblir inom kommunen.
- Kostnader och kalkyler som presenteras inom rapporten ska ses som uppskattade summor, men som ändå skall ge värderingar på vad tilltänkta reinvesteringar kan tänkas medföra ekonomiskt för verksamheterna, både i investeringskostnader men också driftkonsekvenser. Att det handlar om reinvesteringar vilket innebär endast att "upprätta befintlig standard" är en grundläggande insikt vid uppskattningarna.

Kommunstyrelsens förvaltning

- Det långsiktiga arbetet kring verksamhetslokaler är i behov av stöd och fordrar utrymme vid investeringsprocesser och budgetarbete. Där prioriteringsordning och beslut når investeringsgruppen som framställer en samlad ekonomisk bild för hela kommunen. Det arbetet är igångsatt och kommer vara fördelaktigt på sikt hur de uppskattade kostnaderna omkring 193 mkr kan komma att fördelas och planeras användas.

För att kunna genomföra flera av skolkontorets prioriteringspunkter kommer det krävas evakueringsmöjligheter till verksamheternas utövande. Det är en omfattande process som i sin tur kan efterfråga om tid. Med rätt underlag och framställande av långsiktighet som bygger på en strategi. Är sannolikheten att det formas en acceptans i arbetet i form av tålamod eftersom insikten vittnar om en utveckling som kommer att gynna Sala kommuns medborgare. Det kommer vara betydelsefullt att stå fast vid definitiva beslut och hålla sig inom ekonomiska ramar. För att inte genomföra hastiga och pådriva lösningar som kostar mycket pengar och där besparingarna riskerar hamna på verksamhetsnivå.

Kommunstyrelsens förvaltning

Befolkningsprognos

De finansiella förutsättningarna för landets kommuner påverkas i hög grad av hur invånarantalet och ålderssammansättningen förändras. Folkmängdsutvecklingen har en stor påverkan på kommunernas näringsliv när det gäller uthyrning av lokaler och lägenheter, handel och service samt inte minst för kommunernas skatteintäkter.

Varje år när en ny befolkningsprognos tas fram används ett helt nytt statistikunderlag. Underlag för befolkningsprognoser innehåller uppgifter om fruktsamhet, in- och utflyttning, dödsrisker, faktisk folkmängd och planerad bostadsproduktion. Alla dessa uppgifter, förutom faktisk folkmängd och planerad bostadsproduktion, avser ett genomsnittsvärde för de senaste åren.

En viktig utgångspunkt för planering av våra grundskolor är kommunens befolkningsprognos inklusive nybyggnadsplaner. Sala kommun använder sig av SCB:s (Statistiska centralbyrån) underlag när det gäller befolkningsstatistik, genom månads- och kvartalsrapporter på kommunnivå och kön. Barn och utbildningskontoret använder sig även av kommuninvånarregistret (KIR).

Prognosers säkerhet minskar när man bryter ner dem på lägre geografisk nivå och enskilda åldrar. Det beror på en naturlig variation, det vill säga även om förutsättningarna är samma så kommer antalet att variera från år till år och en prognos beskriver utvecklingen i genomsnitt. KIR kan göra mätningar varje vecka, där man sammanställer medelvärde över period när man räknar folkmängd. Uppgifter kan ändras eftersom sena inrapporteringar registreras i efterhand. SCB redovisar folkmängd totalt varje månad med cirka fem veckors eftersläpning och Geosecma uppdateras varje vecka. Kommuninvånarregistret är ett administrativt register som är till för att ge grundinformation till ett flertal kommuners verksamhetssystem.

Sala kommun har haft en jämn folkökning av medborgare de senaste fem åren, lägsta och högsta antalet i folkökning under perioden är 156 – 244 personer. Födelseöverskottet har de senaste sex åren ett snitt på – 16 (minus) personer (födda – döda). Sala kommuns befolkningsökning visar från sju år tillbaka att det är närmare 100 % nettoflyttningen som påverkar befolkningsökningen för Sala kommun.

Enligt SCB:s prognoser ser befolkningen ut att öka i jämn takt för Sala kommun, en prognos som visar ~140 personer om året i snitt. För Sala är det viktigt att skapa en gemensam befolkningsprognos, baserad på SCB:s statistik och för kommunens planer/prognoser av nybyggnation gällande bostäder inom kommunen.

Befolkningsutveckling 0-15 år

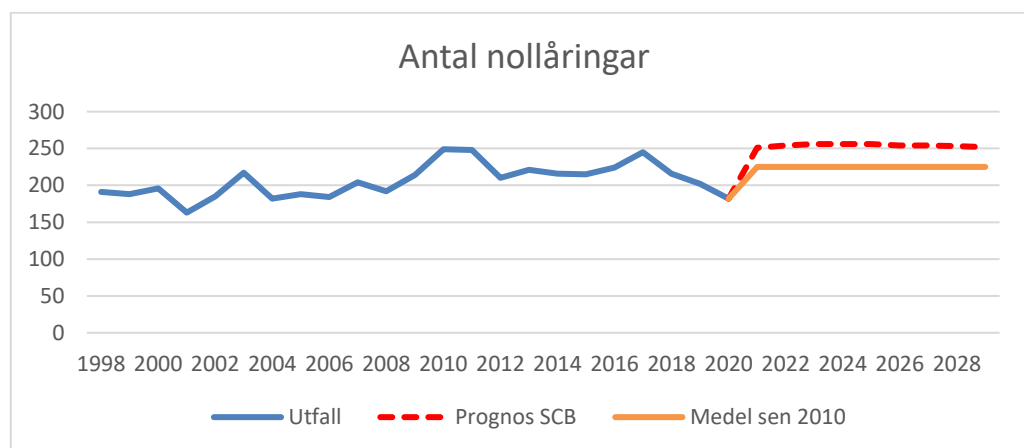
Åldersgruppen mellan 6 - 12 år har från 2008 till 2013 legat på en jämn nivå enligt figur 2. För att sedan ökat kraftigt utifrån kommunens tidigare erfarenheter efter 2013. I tabellen för nollåringar 2010-2011 ser vi resultatet för åldersgruppen 6-12 år ökar konstant. Antalet barn ökar i och med att åldersspannet utökas med en årskull inom gruppen 6-12 år. Även inflyttade barn per årskull är en faktor som

Kommunstyrelsens förvaltning

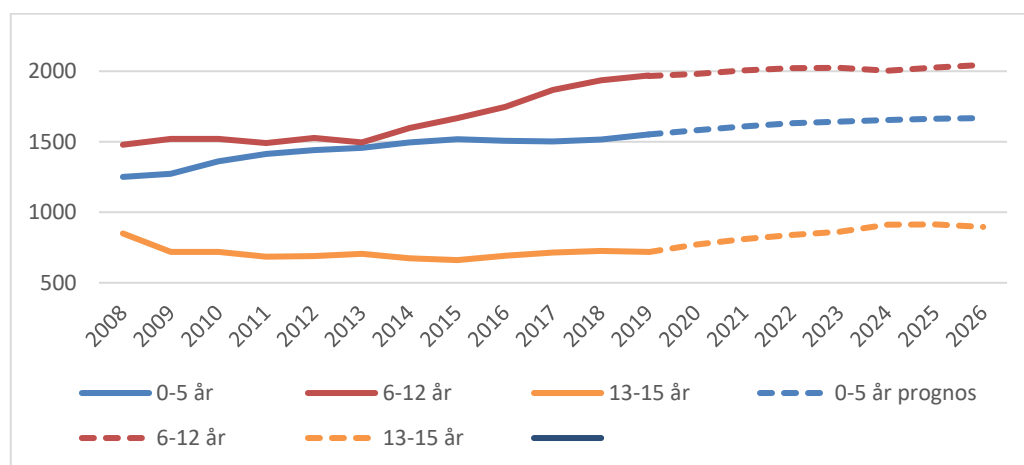
påverkar. Figurerna 2 och 3 visar avvikelser från SCB utifrån framtagna prognoser, år 2018 och år 2020.

En viktig förutsättning för en befolkningstillväxt är ett högt barnafödande. I figur 1 framgår antalet nollåringar i kommunen sedan 1998. Genomsnittet under den perioden är 207 nollåringar. Från 2007 har genomsnittet varit 221 nollåringar. Vid enstaka perioder har det varit toppar, först 2010-2011 och 2017. Sala kommuns födelseöverskott är i regel negativt, d.v.s. att det är fler som dör än föds.

Åldersgruppen mellan 6 - 12 år har från 2008 till 2013 legat på en jämn nivå. För att sedan ökat kraftigt utifrån kommunens tidigare erfarenheter efter 2013. I tabellen för nollåringar från 2008 ser vi resultatet för åldersgruppen 6-12 år som ökar konstant. Antalet barn ökar i och med att åldersspannet utökas med en årskull inom gruppen 6-12 år. Även inflyttade barn per årskull är en faktor som påverkar och som syns i figurerna. Figurerna visar avvikelser från SCB framtagna prognoser, år 2018 jämförelse med år 2020.

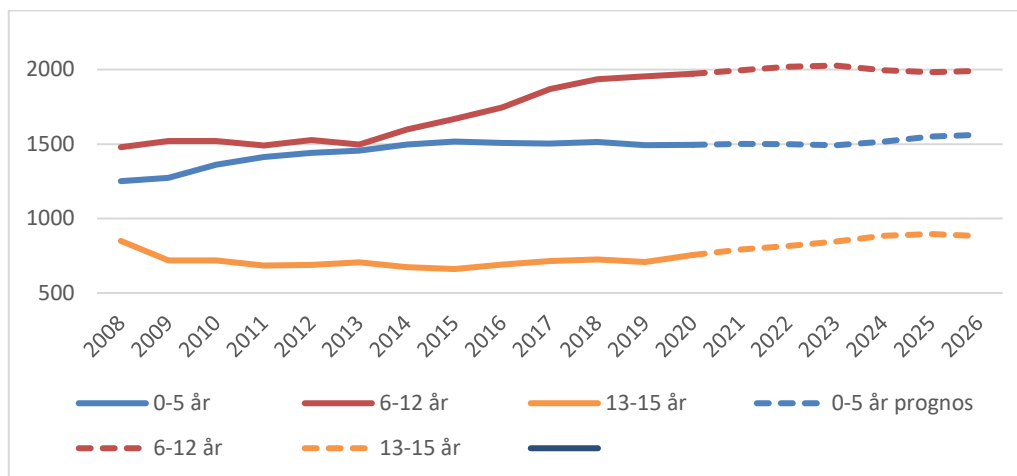

Figur 1 Antal nollåringar i Sala kommun 1998-2029

Figur 2 Antalet 0-5 åringar, 6-12 åringar samt 13-15 åringar i Sala kommun 2008-2026 (2018)

Kommunstyrelsens förvaltning

Figur 3 Antalet 0-5 åringar, 6-12 åringar samt 13-15 åringar i Sala kommun 2008-2026 (2020)

Enskilda toppar av födselkullar inom perioden blir relevanta, då dessa elev- och barnkullar befinner sig nu (2021) inom både förskola och skola och påverkar lokalernas utformning på enskilda enheter. Även om barnafödandet har minskat de senaste åren genom naturliga trender för Sala kommun. Så märks det inte övertygande över hela kommunen sett. Exempelvis inom förskolan där barnen födda 2017 befinner sig fortfarande inom verksamheten. Enskilda verksamheter påverkas olika och där sker ett arbete från UOA, exempelvis med Dalhems förskola. En skola som påverkas av enstaka kullar är i dagsläget bl.a. Möklinta kyrkskola.

Utifrån det perspektivet, med något minskade barn- och elevkullar kan det vara fördelaktigt att behandla vissa av åtgärderna inom fastighetsbeståndet skyndsamt, för att på så sätt ha möjlighet att kunna hantera nästa trendökning som kommer infinna sig med väldigt stor sannolikhet. Både genom befolkningstrender och utifrån planering av bostäder inom vissa områden.

Osäkerhet i prognoser och bostadsbyggande

Vårdnadshavare är som mest flyttbenägna fram till dess att barnen fyller 6 år (SCB). Framförallt är det i åldern 1-4 år som de flesta barnen befinner sig i när de flyttar till kommunen. Ofta vill vårdnadshavare genomföra flytten innan barnen börjar skolan. Därför får bostadsproduktionen särskilt stor betydelse för befolkningen i de lägsta åldrarna, framförallt 1-5 åringar, men även för 6-12 åringar.

Även antal nyfödda barn spelar en stor roll för hur pass väl utfall och prognos hänger samman. Ett eller ett par år med högre födelsetal än normalt alternativt med ett lågt antal barn, kommer påverka prognoser under flera år framöver.

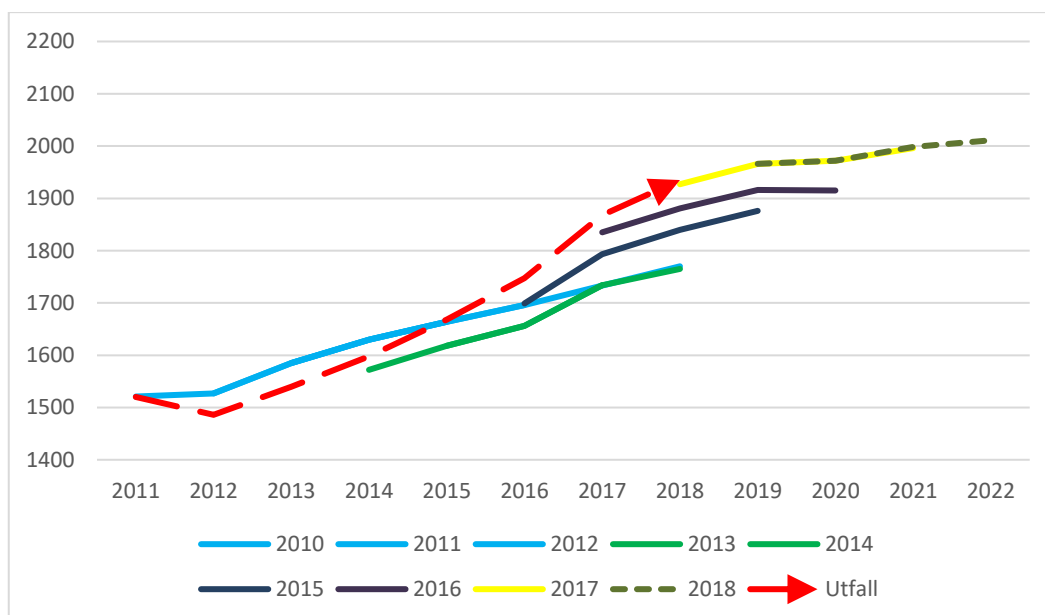
I figur 4 nedan framgår hur de nio senaste prognoserna för 6-12 åringar sett ut samt vad utfallet blivit. Genomgående är att samtliga prognoser har underskattat den långsiktiga utvecklingen, och de sex senaste prognoserna har även underskattat den mer närliggande utvecklingen. Jämförelse utfall 2018 och prognosen som togs fram 2014 skiljer det sig över 170 barn i åldrarna 6 – 12 år, vilket skulle kunna motsvara en skola i storleksordning som Lärkbacksskolan eller Ängshagenskolan i elevkapacitet för hela kommunens expansion av 6 – 12 åringar. Tilläggas bör att

Kommunstyrelsens förvaltning

prognosen gjord 2009 sträckte sig över en åtta års period. Övriga prognoser sträcker sig över fyra år.

Det kommer alltid skilja mellan prognos och utfall. Vi har utvecklingsmöjligheter kring arbetet, som är kopplat till en samverkan mellan kontoren inom kommunen. Exempelvis hur påverkar POU's arbete, skolans förutsättningar kring vissa områden? Vart skall vi placera tillfälliga modullösningar och när skall vi använda dem? Den bedömda kapaciteten inom skollokaler utgår till viss del utifrån ett verksamhetsperspektiv. För vissa enheter kan det finnas en äldre kapacitetsutredning som har använts i begränsad utsträckning. Det gäller främst lokalernas tekniska förutsättningar och begränsningar som man har utgått ifrån. Men i övrigt är uppfattningen den att kapacitetstalen inte är optimala på samtliga av kommunens skolor. Ett sätt att få reda på optimal kapacitet skulle kunna beskrivas genom befintliga hyresavtal vad lokalernas nyttjandegrad gällande antalet personer tillåter. I och med hur vi hanterar våra verksamheter utifrån prognoser kommer vi kunna vara mer förberedda och arbeta hela tiden förebyggande för att möta framtida behov. Oavsett hur trenden ser ut för behovet. Den flexibiliteten som planerades vid bygget av Ransta skola är en modell som skapar stabilitet för verksamheten och en hållbar ekonomi för kommunen.

Observera att figuren nedan berör hela kommunen. Bryter man ner det gällande tätort och landsbygd kommer det att skilja ytterligare per enstaka område. Ser man över demografin för just tätorten så skiljer det sig mindre och det blir lindrigare konsekvenser än om det exempelvis handlar om Heden skola och Åby skola.

Figur 4 Utfall 2011-2018 och fyraårig prognos från 2018

OSÄKERHET I BOSTADSBYGGANDE

Bostadsantagandet som befolkningsprognosen och pågående planeringsområden är baserat på, förutsätter en historiskt hög bostadsproduktion under de kommande tio åren. Det finns flera indikationer på att marknaden för nyproducerade bostäder är

Kommunstyrelsens förvaltning

mer sårbar än vad som antagits de senaste åren, dvs. att efterfrågan kan komma att falla. Efterfrågan påverkas av exempelvis utbud, konjunktur, ränteläge, hushållens betalningsförmåga och förändrade regler avseende amorteringskrav och ränteavdrag. Pandemin kring Covid-19 kommer med stor sannolikhet påverka byggsektorn på sikt. Även om projekt inom Sala kan tänkas påverkas mindre än andra liknande verksamheter i andra kommuner i Sverige. Skulle pandemieffekten påverka Sala kommun angående bostadsproduktion och få ett lägre bostadsantagande kan det påverka inflyttningen och därmed befolkningsutvecklingen i kommunen, särskilt avseende barn i lägre åldrar.

Demografisk förändring

Sala kommuns demografi förändras i takt med övriga Sveriges demografi. Inom Sala kommun har omkring 8,25 % av befolkningen befunnit sig inom åldersintervallet 6-12 år. En ökning har skett för åldersgruppen med 0,25 procent från 2016. Det rör sig om drygt 60 elever, på grund av den demografiska förändringen.

Andelen barn som befinner sig mellan 6-15 år, är 11,7 % för 2018. En ökning har skett sedan 2015 med 1,2 %, och kommer att öka ytterligare inom planeringstiden.

I takt med nyproducerade fastigheter och utvecklade områden främst inom tätorten kommer befolkningen möjligtvis att öka i större utsträckning än tidigare eller åtminstone ligga på mer jämnare befolkningsökningar.

Utifrån Plan och utvecklingsenhetens framtida bostadsprojektering. Kan antalet villor, lägenheter, parhus och radhus, kopplat till antalet personer i hushållet generera uppemot 890 personer totalt och närmare 80 barn i åldrarna 6-12 år. Beräknar man även in den fullständiga utvecklingen för Norrmalm rör det sig om närmare 260 barn i åldrarna 6-12 år som kan tillkomma inom tätorten.

Den demografiska förändringen, arbetet kring nya områden och typ av boende kommer vara viktiga faktorer att delge varandra i och omkring samhällsutvecklingen. Att kunna ge förvaltningar rätt förutsättningar för att planera långsiktigt för verksamheten och ge mest fördelaktig kommunal service.

Utifrån de behov och förutsättningar som har beskrivits ovan, kommer dokumenten som tagits fram nyligen (2021/1) gällande "Förskolor - 5 årig plan" och "Långsiktig skolstruktur och ekonomi i balans" ligga som grund för de resonemang som presenteras vidare.

Underlag och prioriteringar

Det ena underlaget som tagits fram i samverkan mellan kontoren gällande dokumentet "Förskolor - 5 årig plan" påtalar möjligheter och förutsättningar kring kommunens förskolor inom tätorten. Kostnader som presenteras är kopplade till investeringar, planerat underhåll utvändigt samt ventilationskostnader. Markarbeten är exkluderade.

Kommunstyrelsens förvaltning

Det nämns även i det dokumentet (Förskolan – 5 årig plan) eventuella krav på nybyggnadsregler som inte är uppskattade i kostnader. Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd, BBR hänvisar i kapitel 1:224 *Ombyggnad, 1:2241 Betydande och avgränsbar del*. I kapitlet del 1:2242 *Påtaglig förnyelse* kan kommunens verksamheter påverkas till stor del, det är något som bör beaktas med noggrannhet utifrån ekonomiska aspekter,

”För att en ändring av en byggnad ska anses medföra en påtaglig förnyelse, så ska åtgärden

- vara bygglovs- eller anmälningspliktig,
- medföra en stor ekonomisk investering, samt
- ha en sådan karaktär och omfattning att byggnaden påtagligt förnyas.”

Det andra dokumentet som är framtaget, ”Långsiktig skolstruktur och ekonomi i balans” tydliggör skolans strävan att skapa större och mer resursstarka enheter som också bidrar till lägre kostnader. På uppmaning var utredningsarbetet kring ”långsiktig skolstruktur” tvunget att ta en annan utvecklingslinje. Vilket skapar en prioriteringslista som sträcker sig rimligtvis endast några år framåt.

Övrigt underlag är taget från Lokalresursplanen med inklusive bilagor och utredningsmaterial från Fastighetsenheten.

Över- respektive underkapacitet

Vid lokálnyttjandet inom grundskola eftersträvas en så hög nyttjandegrad som möjligt, dvs. att antalet inskrivna elever överensstämmer med det antal platser som finns på en enhet. Inom Sala finns två kapacitetsberäkningar, optimal- och max kapacitet inom grundskolan. Dokumentet har tagit den optimala beräkningens kapacitetsvärden.

Eftersom det finns en osäkerhet kring befolkningsprognosen samtidigt som det fria skolvalet med all sannolikhet innebär att vissa enheter har ett större söktryck än andra, är det nödvändigt att planera för en överkapacitet (max) under vissa förhållande inom planeringsperioden. Detta har man löst inom kommunen med bland annat modulklassrum inom vissa enheter idag. Hur stor överkapacitet som kommunen bör planera för är svårt att beräkna exakt. Kommunen har genom inga fristående enheter möjlighet att beräkna lägre än det faktiska behovet av elevplatser i dagsläget. Samtidigt som det råder helt olika förutsättningar mellan tätorten och landsbygden och att det skiljer sig mellan årskullarnas storlek.

Beräknat elevunderlag är möjliga elever som är folkbokförda inom Sala kommun, som kan vara aktuella att gå inom kommunal skola i Sala kommun.

Kommunstyrelsens förvaltning

Fastighetsenheten

Beskrivning av Fastighetsenhetens underlag, status och kostnader kring de utvalda objekt som berör utredningen.

INRE UNDERHÅLL

Till grund för framtagna kostnader per fastighet har man gjort okulära besiktningar på plats. Man har noterat redan gjorda åtgärder samt konstaterat aktuellt skick på ytskikt samt vissa installationer. Inga fördjupade besiktningar så som filmning av avlopp och genomgripande el-besiktning eller liknande har utförts.

En *viktig faktor* är att utifrån dagens skick skall ytterligare tio års brukande läggas in i uträkningen.

Man har tagit fram siffror som inom en tio års plan motsvarar en genomgripande renovering som förutom byggnadens egen ålder ska kunna nollställa övriga ytskikt och installationer. På detta vis möjliggörs en för fastigheten fördelaktig start för ett planerat underhåll för framtiden.

Då *maximal* teknisk livslängd beroende på fastighet anses vara ca 50 år samt betydligt kortare på övriga installationer och ytskikt kan man konstatera, att inom en tio års period befinner sig en *majoritet* av fastigheterna där eller äldre.

Till viss del har hänsyn tagits till kommande anpassningar av lokaler gällande tillgänglighet. Exempelvis gällande hiss, men man har kommenterat att det inte är lämpligt utifrån pågående aktuell verksamhet.

Eventuella lokalförändringar på grund av verksamhetsförändringar och behov är inte inräknade.

Ingen hänsyn har tagits till eventuella merkostnader för åtgärder som eventuellt kan komma att uppstå om de planerade arbetena bedöms falla under gällande nybyggnadskrav, se beskrivning tidigare angående nybyggnadskrav.

Kostnaderna på skolor är framtagna genom nyckeltal som varierar något per skola på grund av varierande byggnadskonstruktioner ålder och skick. Till grund har Fastighetsenheten använt sig utav framtagna nyckeltal genom liknande genomförda skolrenoveringar i närliggande regioner. I möjlig mån har även en tio års framtida byggindexhöjning kalkylerats med.

Tillagningskökens utrustning är medtagna för kommande utbyten.

Nyckeltalet kan öka eller minska med betydande procentsats beroende på hur omfattande man väljer att göra en renovering. Ju större kvadrat som tas med i samma projekt gynnas prisbilden nedåt och där endast punktåtgärder genomförs blir oftast prisbilden betydligt högre. Utredningens nyckeltal är baserade på att utförandet utförs i större omfattning.

Kommunstyrelsens förvaltning

YTTRE UNDERHÅLL

Yttre underhållsplan med kostnad är inte indexbaserad utifrån den kommande 10 årsplan. Siffrorna är material och arbetskostnadsberäknade. Tillkommande är exempelvis etablering och hjälpmedel, ställningar och dylikt.

VÄRME OCH VENTILATION

Utredningen har här god insikt i aktuell status på ventilation och värme. På grund av att en betydande del av installationer har och kommer att nå sin maximala tekniska livslängd under en tio års period är kommande investeringsbehov betydande.

Utredningen har gjort en uppskattning gällande optimering av inomhusklimatet för att klara framtida behov.

Nyckeltalen som ligger till grund här är baserade på tidigare utförda åtgärder samt för branschen vedertagna nyckeltal, där större utbyten samt injustering av teknisk utrustning sker.

Erfarenhetsmässigt så är mindre punktåtgärder sällan optimalt eller kostnadseffektivt.

Fastigheterna är av olika karaktär, vilket är inräknat men eventuella lokalförändringar på grund av verksamhetsförändringar är inte kalkylerat.

Sker kommande renovering som planen är framtagen kommer energibesparing ske, vilket är mätbar gentemot kommande investeringskostnader. Parallellt med utredningen har en energiutredning gjorts.

GÅRDAR OCH MARK

Här har man valt att begränsa utredningen till enbart underhåll av befintlig utemiljö så som t.ex. lekplatser och mindre underhåll på allmänna ytor. Om utredningen skulle utökas till samma omfattning som gjorts på själva huskropparna hamnar vi i en annan kostnadsnivå. En fördjupad sådan skall innehålla ett planerat underhåll så som asfaltsytor och underliggande massor. Man har även installationer under mark så som avlopp med beräknad livslängd på ca 50 år men även olika marklösningar med dränering som har en betydligt kortare livslängd ca 25 år.

Dessa faktorer bör beaktas då vi sett skador på andra fastigheter med angripande fukt genom gjutna betongkonstruktioner på mark men även konstruktioner med så kallad torpargrund samt källare.

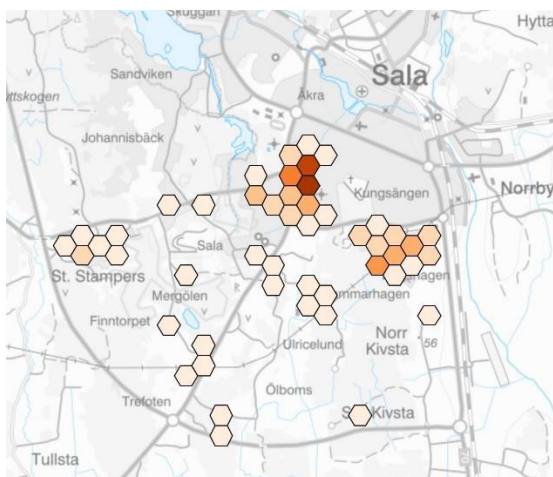
Kommunstyrelsens förvaltning

Södra tätorten

Skolkontorets prognosunderlag som presenterats är vikande utifrån prognostisering fram till 2025 med cirka 35 % som berör Ängshagenskolan. Idag går det omkring 200 barn på Ängshagenskolan. Man använder sig av moduler för att tillfredsställa antalet platser till befintligt elevunderlag och Ängshagen skolans intag är anpassat för att modulen skall kunna tas bort sommaren 2023. Utifrån verksamhetsanpassning som presenterats för skolans räkning, både genom externa och interna utredningar finns det flertalet förslag att behandla och se över. Beroende på vikande prognoser och skolans ambition om att vilja effektivisera verksamheten kommer det krävas beslut för att kunna iordningställa de långsiktiga planer som introducerats. Bilden nedan påtalar ett behov utifrån skolans utgångspunkt beträffande möjliga ombildningar som presenterats för nämnden.

- Flytt av Ängshagens förskola till C-huset.
- Förskolan görs om till f-3-skola för cirka 45 elever per årskull.
- Det primära upptagningsområdet utökas till Turbo, Bryggeriet och ev. Jakobsberg
- Kila och ev. Varmsätra 4-6 flyttas till Ängshagenskolan

För området i sin helhet på sikt, bör man planera för ett utökat upptagningsområde med tanke på planuppdrag och tilltänkt exploatering av området och arbeta initiativrikt gällande grundskoleplatser. Ambitionen att en skola inom tätorten bör rymma befintligt elevantal med permanenta lösningar bör slås fast. Det skapar en långsiktighet och underlättar för verksamheterna att planera årskursstorlek, driftkostnader och avgifter för verksamhetslokaler.

Figur 5 - 195 barn i åldern 0-5 år (2021/2) Invånartätheten är fördelat med ett lika intervall, med olika klasser, från 2 till 10, beroende på tätort och landsbygd. Mörkare färg innebär en större invånartäthet inom området, beroende på ur vilken klass fördelningen innehar.

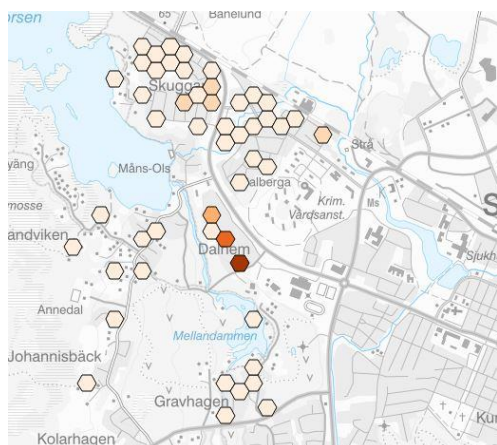
Kommunstyrelsens förvaltning

Fastighetsenhetens sammanfattning inom Södra tätorten

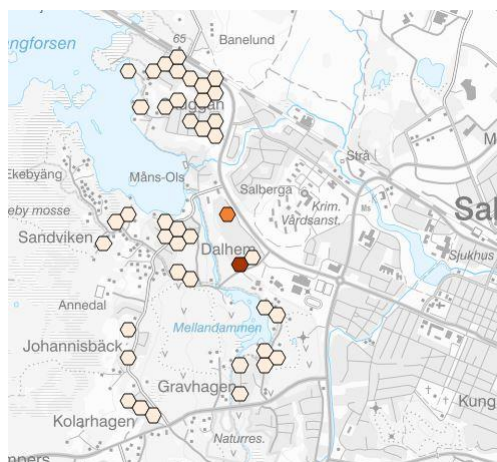
Se utredning gällande Ängshagen skola enligt konsultrapport 2019-07-15.

Västra tätorten

Skolkontorets prognosunderlag är vikaner utifrån prognostisering fram till 2025 med cirka 5 % på Lärkbacksskolan. Beroende på upptagningsområde för området som gränsar mellan väster samt söder och det fria skolvalet blir Lärkbacksskolan, Ängshagenskolan och även Åkraskolan berörda av de elevunderlag som befinner sig inom den västra tätorten. Lärkbacksskolan med sin positionering centralt i området blir aktuell för elever kring Dalhem, Skuggan, Måns-Olsområdet och Hagaberg. Många faktorer spelar in för Lärkbacksskolan som har presenterats i samband med Åkra skolans utredning och "Långsiktig skolstruktur i balans". Med flera omständigheter att ta hänsyn till som har belyst situationen både i närtid och framöver. Ett ställningstagande för Åkra skolans planläggning kommer vara ett grundläggande inslag för skolstrukturen inom tätorten.

Figur 6 - 114 barn 0-5 år söder om Dalhemsleden, 143 barn i åldern 0-5 år totalt (2021/2).

Figur 7 - Som centralt placerad utgår vi ifrån dagens 6-12 åringar som befinner sig inom närområdet, 180 elever.

Kommunstyrelsens förvaltning

Utifrån de identifierade behov när det gäller fastighetsutvecklingen inom Sala, är Skuggan 4 i området beslutat och arbetet förväntas påbörja våren 2022. Utifrån typ av fastigheter som planeras bör bedömningen bli att barn och elever kan tillkomma inom området för skolverksamhetens ändamålsenlighet på sikt.

Fastighetsenhetens sammanfattning västra tätorten

LÄRKBACKSKOLAN

Fastigheten:

Byggår: 1981

Våningsplan: 1

Invändig takhöjd: 2,5 m

Grund: Platta på mark

Fasad: Tegel

Yttertak: Tegel

Energiförbrukning:

2009: Huvudbyggnad 153, stora modul 274 kWh/m²/år

Värme/Ventilation:

Åtgärder: Nytt vent. aggregat, byte radiatorkoppel- injustering. Ny styr skolbyggnad./modul. Kanalrengöring.

Kostnader: 2,1 mkr

Kommentar: Uppnått teknisk livslängd. Övervakning. Energispar åtgärder.

Underhåll – Åtgärder:

Konstruktion: Tegel, betong och lättväggar. Innehåller skyddsrum

Golv: Betong. Sedvanlig ytskiktsreovering

Vägg: Betong och gips. Sedvanlig ytskiktsreovering så som målning och väv

Tak: Nedpendlade Akustiktak om möjligt.

Snickerier och Inredning: Dörrar och listverk samt skåpinredning

Elinstallationer: Nya armaturer i led samt elinstallationer anpassade för dagens teknik. Stora behov av nyinstallation av el.

Rör: Stammar och rör bör bytas där t.ex. relining inte är möjligt.

Kommunstyrelsens förvaltning

Tillagningskök: Nyttjar Folkets park. Hyra 1 233 tkr/år.

Tillgänglighet: God

Kommentar:

Skolan saknar kök och matsal. Bedrivs verksamhet i skyddsrum. Är idag beroende av moduler.

Kostnad invändigt underhåll 7,4 miljoner.

Yttre underhåll fastighet samt yttre miljö:

2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
951930	161380	0	0	0	0	0	73960	0	1880

År 2021 Byte av tak.

År 2022 Målning av fasad och fönster.

År 2028 Målning av fönster.

År 2030 Målning av dörrar.

Gårdar och mark: 0,6 mkr.

Kostnader 1,8 mkr.

Sammanställning kostnader Lärkbacksskolan

Kostnad invändigt: 7 400 tkr

Kostnad värme/ventilation: 2 100 tkr

Kostnad tillagningskök: Folkets Park, hyra 1 233 tkr/år. städkostnader 168 tkr

Kostnad utvändigt: 1 800 tkr

Summerat: 11 300 tkr

Kapitaltjänstkostnad: 484 tkr (33 år och 1,25 % ränta)

Bokfört värde: 2 679 tkr

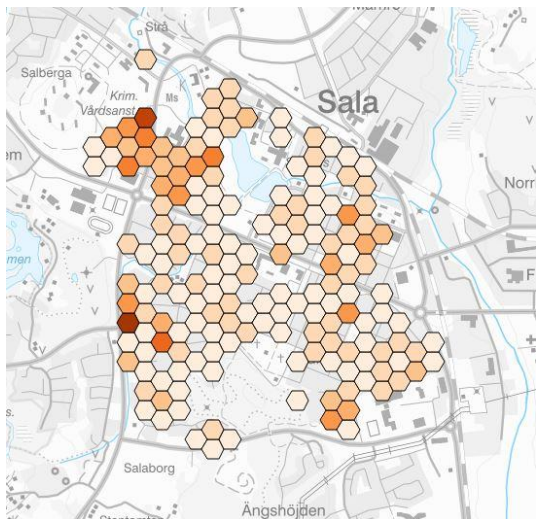
Modulbyggnad – Hyra: 774 tkr/år

Kommunstyrelsens förvaltning

Centrala tätorten

Beträffande elevunderlaget för centrala tätorten är även en del av området väster om Silvermyntsgatan inkluderad, tillhörande Åkras område.

Utifrån det totala elevunderlaget inom tätorten, befinner sig mer än hälften av tätortens inskrivna elever i skolan inom det markerade centrala området i avsnittet. Där det önskade valet av skola kan tillgodoses med i regel goda möjligheter med fördel av skolornas placering. Det totala elevunderlaget som befinner sig inom den centrala tätorten är vid beräkningen 653 elever mellan 6-12 år. Jämfört med år 2019 då det var 620 elever 6-12 år, en ökning med 33 elever. Att mätningen sker tidigt på året har ingen betydelse, då vi utgår från födelseår. Majoriteten av dessa elever går på Vallaskolan och Åkra skolan. Men det finns även elever som väljer bland annat Lärkbacksskolan och Ängshagen inom tätorten som bor inom det markerade området. Även enskilda elever väljer att gå på skola utanför tätorten.

Figur 8 - 653 barn mellan 6-12 år (2021/2)

Trots trender när det gäller födda inom Sala kommun, kan det var fördelaktigt att jämföra hur trender förhåller sig mellan tätort och landsbygd. Om man bara bryter ner det inom detta område, men med tillräckligt stora frekvenser så ser vi att ett (1) område inom tätorten inte speglar kommunens statistik i helhet, med vikande födselantal. Viktigt underlag som kan komma att behöva bli mer omfattande. Med tanke på investeringar utifrån ett behov. Skolan prognostiserar även med en ökning av tilltänkta elever för Åkraskolan med närmare 15 % för 2025.

Kommunstyrelsens förvaltning

Åldersgrupper inom området

1 åringar – 85
2 åringar – 91
3 åringar – 98
4 åringar – 91
5 åringar – 101
Totalt = 466

6 åringar – 87
7 åringar – 96
8 åringar – 93
9 åringar – 88
10 åringar – 100
Totalt = 464

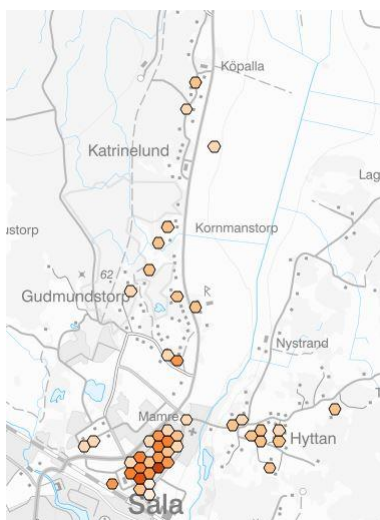
(Notera att man är som mest flyttbenägen innan barnen börjar skolan. Utifrån Salas trender är sannolikheten stor att antalet barn mellan 1-5 år ökat i antal när det börjar grundskolan. Trenden för Sala är att inflyttning är vanligare än utflyttning för barnfamiljer)

Inom området finns grundskolorna Vallaskolan och Gärdesta modulskola (upphandlingsavtal till augusti 2022) i dagsläget. Beträffande utredningen kring Åkra skolan och Lärkbackskolan, kommer det som tidigare nämnts finnas ett behov av grundskoleplatser. Beslut och planering kring dessa verksamheter bör initieras inom kort. I samtal med Ekonomikontoret, UOA, Fastighetsenheten och Tekniska kontoret i samband med investering- och budgetprocess så är det väldigt många objekt som bör behandlas, som vid ett genomförande kommer få konsekvenser för andra verksamheter. Utgångsläget var över femton åtgärds punkter, men som nu är nere på sju. De sju punkter som är prioriterade efter UOA-nämndens möte den 9/2-2021, bör i sin tur få en prioriteringsordning. Den mest återkommande åtgärden som kan komma att igångsätta ett långsiktigt strategiskt arbete inom grundskoleverksamheten är beslut kring Åkra skolan. För att ge en riktning för vad som senare bör prioriteras. Både ur verksamhetssynpunkt, men även utifrån ekonomiska aspekter.

Upptagningsområde och skolstruktur

För Åkra skolan rör det sig ytterligare om ett upptagningsområde och klasser som tillkommer. Elever från årskurs 4 som har studerat vid Åby skola, tillkommer till Åkras verksamhet. Gällande vårdnadshavare inom Mamreområdet, beroende på det fria skolvalet har man från skolkontoret märkt att några söker sig till Åby först, för att sen återkomma till tätortens skolor i årskurs 4. Bilden nedan påtalar ett upptagningsområde som berör Åkra skolan och som ger en kompletterad bild av skolans upptagningsområde.

Kommunstyrelsens förvaltning

Figur 9 - 97 barn i ålder 6-12 år som berör planeringen kring Åkra skolans elevintag (2021/2)

Fastighetsenhetens text

Se utredning kring Åkra skolan

Norra tätorten

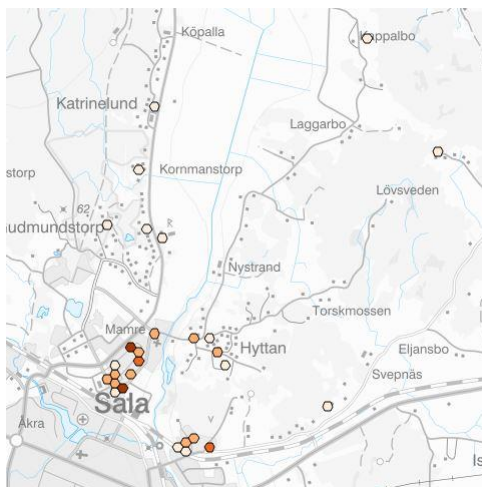
Området kring norra tätorten innefattar områdena Mamre och Norrmalm. Med "Vision Norrmalm" och med Norrmalms stadsomvandling kan områdena exploateras kraftigt utifrån Salas tidigare utveckling gällande bostäder. Detaljplaneläggning kring området ger möjlighet till mellan 600-1000 nya hushåll som kan påbörjas fr.o.m. 2021.

Elevunderlaget väljer med hjälp av det fria skolvalet att gå årskurs f-3 på Åby skola för att sen gå årskurs 4-6, alternativt på Åkraskolan. Alternativt att gå f-6 på Åkraskolan.

Sen 2019 har antalet folkbokförda mellan 0-12 minskat i området totalt sett. Men som nämnts tidigare, är just det här området i minsta laget att göra tillförlitliga mätningar på. Det blir en naturlig variation. Samt att denna mätning sker tidigt på året när det gäller nollåringar.

På sikt är dock området väldigt intressant utifrån samhällsutveckling, planering och kommunal service. Utifrån behovsanalyser och nyckeltal kommer det med stor sannolikhet att behövas en förskola, med plats för minst 70 barn utöver de barn som bor där idag. Om exploateringen planeras starta utifrån kommunens ambitioner i och kring området. 1000 nya lägenheter skulle kunna innebära minst 90-100 barn i åldern 6-12 år för området utöver befintligt elevunderlag. Beroende på vilken typ av fastigheter som byggs.

Kommunstyrelsens förvaltning

Figur 10 - 48 barn i ålder 0-5 år (2021/2)

För områdets barn och elever har man erfarenhetsmässigt sett att vårdnadshavare väljer Åby förskola och skola stundtals.

Åby skola

För Åby skola som enhet har det varit nyckfullt med ett elevintag som sträcker sig utanför det egna upptagningsområdet. Det har och kommer vara än mer viktigt att elever utifrån söker sig till skolan.

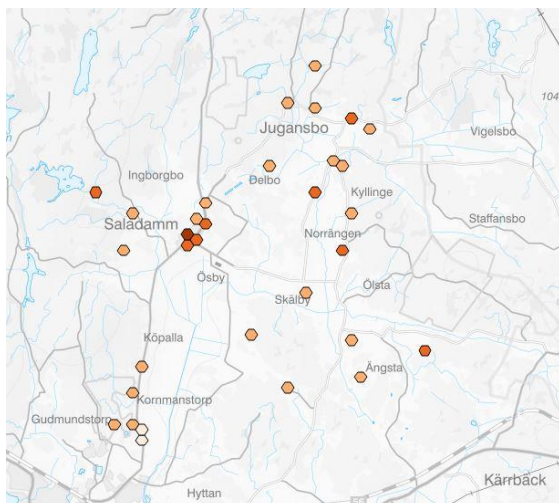
Skolkontorets prognosunderlag är vikande utifrån prognostisering fram till 2025 med cirka 43 % för Åby skola. Åby är en f-3 skola och har en kapacitet på 70 platser.

Åby skola kommer förmodligen ha en överkapacitet som kan innebära väldigt små klasser i antal elever, vissa årskullar skulle kunna innebära 5-6 elever. Med understöd av elever som söker sig till skolan, främst boende på Mamre kan man fylla upp elevantalet till gynnsammare nivåer som skapar förutsättningar. Både ur ekonomiskt- och verksamhetsperspektiv. Överkapaciteten kan behöva ses i över i ett större sammanhang där ekonomi, samhällsutveckling och frågor gällande integration tas omhand.

Enskilda utmärkande förhållanden som skall tas hänsyn till, är att vid en brandinspektion i november 2020 uppdagades en rad brister som behöver åtgärdas. Läroplanens intentioner påverkas av utformningen av dagens lokaler, ventilationen kan komma att behövas dimensioneras för fritidsverksamhetens elever samt en modulkostnad sen 25 år med avtalstid inkl. förlängning som medför kostnader. Behov, ambitionsnivå och kostnader bör ställas mot varandra för att kunna ge en rättvis bild för Åbys tillkommande tid. Belys kommunens intentioner kring en skola som kan komma bli kostnadskrävande om åtgärder skall uppfyllas utan att påverka andra verksamheters ekonomi.

- Under pågående ärende beslutas att Åby skola skall bedrivas som f-2 skola från och med hösten 2021.

Kommunstyrelsens förvaltning

Figur 11 - 41 barn mellan 0-5 år, observera att beräkningen sker på 6 årskullar, skolan har endast 4 årskurser. Elevkullen födda 2020 är nio (9) barn.

Fastighetsenhetens sammanfattning gällande Åby skola

ÅBY SKOLA**Fastigheten:**

Byggår: 1930-2005

Våningsplan: 2, källare finns

Invändig takhöjd: 2-2,7 m

Grund: Torpargrund, plint samt källare

Fasad: Tegel och trä

Yttertak: Tegel och papp

Energiförbrukning:

2009: Matsal 294, Lilla huset 225 kWh/m²/år

Värme/Ventilation:

Åtgärder: Byte radiatorkoppel- injustering. Byte styr, kanalrengöring. Ny ventilation för modul – gammal skolbyggnad. Byte av värmekälla.

Kostnader: 3,7 mkr.

Kommentar: Teknisk livslängd uppnådd, energispar åtgärder.

Kommunstyrelsens förvaltning

Underhåll - Åtgärder:

Konstruktion: Betong, tegel och trä.

Golv: Varierande konstruktioner, trä och betong. Riktning och byte av mattor

Vägg: Trä och betong. Varierande underarbete krävs. Målning.

Tak: Nedpendlade Akustiktak

Snickerier och Inredning: Dörrar och listverk samt skåpinredning.

Elinstallationer: Nya armaturer i led samt elinstallationer anpassade för dagens teknik. Stora behov av nyinstallation av el.

Rör: Stammar och rör bör bytas där t.ex. relining inte är möjligt.

Kostnad tillagningskök: Kommande byten på grund av teknisk livslängd köksmaskiner 0,2 mkr.

Tillgänglighet: Större åtgärder krävs.

Kommentar:

Varierande konstruktioner och lösningar beroende på byggår.

Många fasta installationer har uppnått sin tekniska livslängd.

Stora investeringar krävs för att uppfylla krav på tillgänglighet. Fritidslokalen är inte lämplig för skolverksamhet.

Brist på toaletter och kapprum.

Källarplan i matsalsbyggnad är inte med i denna sammanställning då den ej skall användas i verksamhet.

Kostnad invändigt underhåll 7,3 mkr.

Yttre underhåll fastighet samt yttre miljö:

2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
0	0	0	0	0	46450	0	0	765420	0

* Värdena ovanför inkluderar förskole-byggnaden (modulen) och de andra byggnaderna på Åby skola.

År 2026 Byte av tak på förskolan/modulbyggnaden.

År 2029 Målning av fasad och fönster och byte av fönster m.m.

Gårdar och mark: 0,6 mkr.

Kostnader 1,4 mkr.

Kommunstyrelsens förvaltning

Sammanställning kostnader Åby skola/förskola

Kostnad invändigt: 7 300 tkr

Kostnad värme/ventilation: 3 700 tkr

Kostnad tillagningskök: 200 tkr

Kostnad utvändigt: 1 400 tkr

Summerat: 12 600 tkr

Kapitaltjänstkostnad: 539 tkr (33 år och 1,25 % ränta)

Bokfört värde: 775 tkr

Modulbyggnad – Hyra: 61 tkr/år

Översikt och strategi för Sala tätort

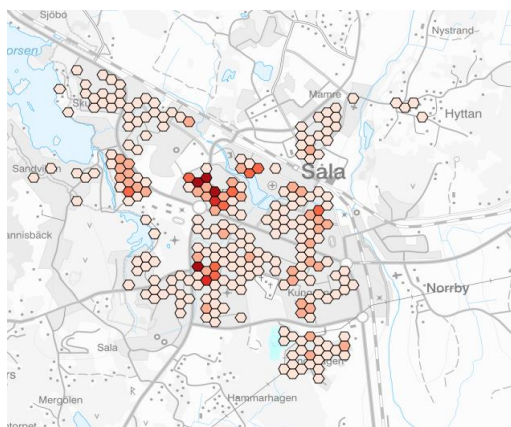
Bilder nedanför visar bl.a. de identifierade behov som planeras från Plan och Utvecklingsenheten, dessa presenteras som planområden.

Översiktbilder av Sala tätorts elevunderlag tagna 2019/10. I åldersspann 0-5 år och 6-12 år.

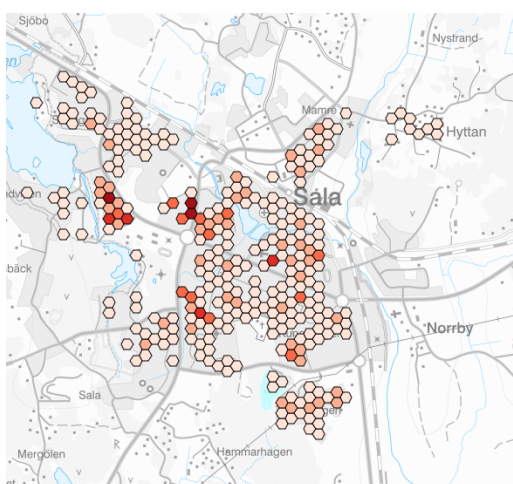

Figur 12 - Planområden utifrån samhällsplaneringen

Kommunstyrelsens förvaltning

Figur 13 - Översiktsbild, 846 barn i åldern 0-5 år (2019/10)

Figur 14 - Översiktsbild, 1071 barn i åldern 6-12 år (2019/10)

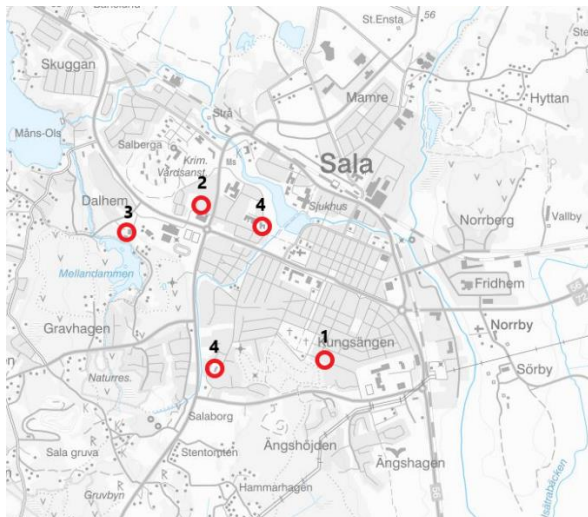
En utbyggnad av Silvervallen kan komma att påverka Vallaskolan till viss del, men där kapaciteten ses som tillfredställande inom grundskoleverksamheten.

Vid en utbyggnad av Skuggan 4 kan elevtäteten komma att öka ytterligare inom området som berör skolorna inom den västra tätorten.

I de södra delarna kan utbyggnader av fastigheter och hus påverka Ängshagen skolan. Som även kan få utökat upptagningsområde för Turbo, Bryggeriet och eventuellt Jakobsberg. Prioriteras även elever från Kila skola och ev. Varmsätra skola årskurs 4-6 flyttas till Ängshagenskolan kommer det krävas en långsiktig planering för att investera i befintlig fastighet. Det finns idag förutsättningar i detaljplanen som tillåter en viss utbyggnad i anslutning till skolan.

Kommunstyrelsens förvaltning

Tilläggsas bör också att utifrån planområden och det underlag som togs fram (2021/1) "Förskolor - 5 årig plan" där Fastighetsenheten tydliggör situationen gällande enskilda förskolor som kommer behövas ersättas inom en period där man väger investeringar och lönsamhet emot varandra.

Figur 15 - Prioriteringsordning från Fastighetsenheten gällande förskolor

Förändringar inom förskoleverksamheten kommer ge effekter inom grundskolan och vice versa. Den prioriteringslista som är framtagen från UOA är utifrån verksamhetsbehov och verksamhetsplanering. Fastigheternas värde och egenskaper berör och ansvarar Fastighetsenheten för. En viktig angelägenhet innebär samverkan kring det strategiska perspektivet ihop med UOA, Ekonomikontoret och Plan och utveckling. För att på så sätt skapa sig en helhetsbild som grundar sig utifrån behov, långsiktighet och ekonomi.

Tidsaspekt

För att underlätta det strategiska arbetet och ombesörja kommunens nuvarande grundskolor och samtidigt utveckla dem, bör beslut kring ärenden bli tagna inom närtid. För att kunna genomföra flera av prioriteringspunkterna kommer det krävas evakueringsmöjligheter till verksamheternas utövande. Det arbetet kommer kräva sin tid och lösningar, eventuell upphandling och teknisk investering kan bli nödvändigt. Evakueringslösningar kommer även omfatta förskolor inom tätorten. Det kommer även vara viktigt för budget- och investeringsprocessen att veta vad som bör prioriteras inom vilka verksamheter och vilket år, för att kommunen skall nå en högre lönsamhet ur ett ekonomiskt perspektiv.

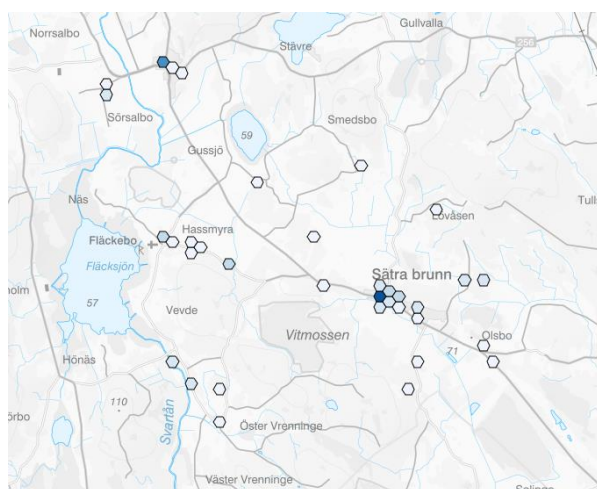
Tillfället för enskilda utförda handlingar är en följdriktning av en framtagen strategi som bör sättas i fokus. Med hjälp av underlag som presenterats och som skall presenteras fortsättningsvis, samt en sammansatt arbetsgrupp som driver frågeställningen kring våra verksamhetslokaler. Suboptimering av enskilda verksamheter bör hanteras varsamt, eftersom som beskrivet ovan, beroende på beslut kring enskilda verksamheter så ökar risken för konsekvenser i andra verksamheter. Suboptimering kan och bör tillämpas vid gymnasiesärskolans situation vid Ösby. Även om man investerar i modullösningar kring Ösby, riskerar verksamheter inom samma verksamhetsområde påverkas ytterst lite anser man.

Kommunstyrelsens förvaltning

Tidsaspekten är kopplad till tagna beslut och beroende av de resurser som kan tänkas avvara för att närmast komma igång med arbetet.

Heden skola

En skola i gott skick fastighetsmässigt och som skolkontoret prognostiserar för att klara behovet utifrån kapacitet väl. Mellan 85-90 barn kan tänkas gå där per år fram till 2025 och beroende på årskullarnas storlek bedrivs en blandning mellan A- och B-form.

Figur 16 - I och omkring området befinner sig mindre 10 elever/barn per årskull

Skolkontorets prognosunderlag visar på en ökning av elever med ungefär 8 % för Heden skola fram till 2025. Upptagningsområdet är Sättra brunn, Fläckebo med omnejd. Även elever från Salbohed och enstaka elever från Ringvalla/Gullvalla söker sig till skolan.

Med ett söktryck utifrån kommer det finnas elevunderlag, men mätningar kring själva området blir begränsat och trender skiftar beroende på ett begränsat underlag.

Fastighetsenhetens sammanfattning gällande Heden skola

HEDENS SKOLA

Fastigheten:

Byggår: 1910, 1960, 2009

Våningsplan: 2 och källare

Invändig takhöjd: 2,5 - 2,7 m

Grund: Torpargrund och källare

Fasad: Trä

Kommunstyrelsens förvaltning

Yttertak: Tegel

Energiförbrukning:

2013: Snitt 212 kWh/m²/år

Värme/Ventilation:

Åtgärder: Justering värmesystem. utbyte vent aggregat- byte värmekälla.

Kostnad: 2,7 mkr.

Kommentar: Energispar åtgärder krävs då teknisk livslängd passerat.

Inre underhåll – Åtgärder:

Konstruktion: Trästommar

Golv: Träkonstruktion. Sedvanlig ytskiktsreovering.

Vägg: Trä och lättväggar samt färg och väv.

Tak: Nedpendlade Akustiktak om möjligt.

Snickerier och Inredning: Dörrar och listverk samt skåpinredning.

Elinstallationer: Nya armaturer i led samt elinstallationer anpassade för dagens teknik. Stora behov av nyinstallation av el.

Rör: Stammar och rör bör bytas där t.ex. relining inte är möjligt.

Kostnad tillagningskök: Kommande byten på grund av teknisk livslängd köksmaskiner 0,7 mkr.

Kommentar:

Vissa delar saknar tillgänglighet. Friliggande lokal med verksamhet saknar vatten och avlopp.

Kostnad invändigt underhåll 4,8 mkr.

Yttre underhåll fastighet samt yttre miljö:

2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
159440	0	0	0	31340	259850	26980	2960	1480	51540

År 2021 Målning av fasad och fönster.

År 2025 Målning av fönster.

År 2026 Målning av fasad och fönster.

År 2027 Målning av fönster på annan byggnad.

Kommunstyrelsens förvaltning

År 2028 Målning av dörrar.

År 2029 Målning av dörrar.

År 2030 Målning av fasad, portar och dörrar.

Gårdar och mark: 0,6 mkr.

Kostnader 0,9 mkr.

Sammanställning kostnader Hedens skola

Kostnad invändigt: 4 800 tkr

Kostnad värme/ventilation: 2 700 tkr

Kostnad tillagningskök: 700 tkr

Kostnad utvändigt: 900 tkr

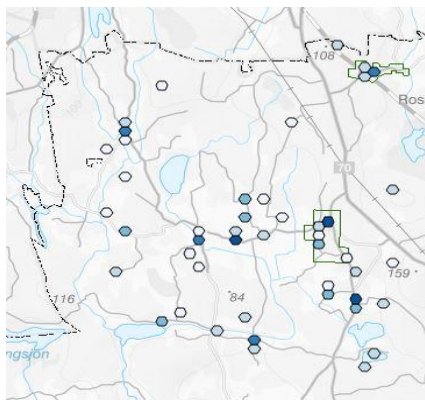
Summerat: 9 100 tkr

Kapitaltjänstkostnad: 390 tkr (33 år och 1,25 % ränta)

Bokfört värde: 5 956 tkr

Kilbo skola

Skolkontorets prognosunderlag är vikande utifrån prognostisering fram till 2025 med cirka 14 % på Kilbo skola. Skolan har legat i snitt på närmare 80 elever totalt per termin de senaste 6 åren. Utifrån det upptagningsområde man räknar på idag finns det en stor risk med vikande elevunderlag inom en fem års period. Kilbo kommer förmodligen vara beroende av inflyttade elever om man skall komma upp i de tidigare elevunderlagens utfall. Alternativt att elever väljer Kilbo utanför skolans egna upptagningsområde inom Sala kommun. Även att enstaka elever från närliggande kommuner fortsätter söka till Kilbo skola. Utmaningen för skolan är storleken på årskullarna och inom organisationen praktiserar man en blandning av A- och B-form emellanåt. Utifrån ett fastighetsperspektiv finns det utmaningar kring underhållet på skolan och då främst köket. Snittet per årskull är 9,5 barn/elev.

Figur 17 – Totalt 115 barn/elever i åldrarna 1-12 år, kullen födda 2016 är fem (5) elever (2021/2)

Kommunstyrelsens förvaltning

Födda år:	Antal barn/elever inom området i skolålder
2015	6 (Börjar förskola till hösten)
2014	9 (förskola)
2013	6 (årskurs 1)
2012	16 (årskurs 2)
2011	12 (årskurs 3)
2010	13 (årskurs 4)
2009	10 (årskurs 5)
2008	10 (årskurs 6)

Inom området befinner sig 76 elever som kan tänkas gå på Kilbo skola. Det var 2020, 79 elever inskrivna inom skolan. Det kommer med stor sannolikhet att minska med elever utifrån det egna upptagningsområdet.

Fastighetsenhetens sammanfattning gällande Heden skola

KILBO SKOLA

Fastigheten:

Byggår: 1956

Våningsplan: 2 och källare

Invändig takhöjd: 2,7 m

Grund: Betong, källare

Fasad: Tegel, modulen är träbeklädd

Yttertak: Tegel

Energiförbrukning:

2012: 193 kWh/m²/år

Värme/Ventilation:

Åtgärder: Byte av värmekälla. Byte radiatorkoppel ink injustering. Nytt aggregat gymnastiken/omklädningsrum, kontor.

Kostnader: Ca 2,7 mkr.

Kommentar: Passerat teknisk livslängd. Övriga energiåtgärder.

Kommunstyrelsens förvaltning

Inre underhåll – Åtgärder:

Konstruktion: Gjutna och murade väggar och bjälklag. Lättväggar i modul.

Golv: Mattbeklädda betonggolv. Sedvanlig ytskiktsrenovering.

Vägg: Sedvanlig ytskiktsrenovering så som målning och väv.

Tak: Större delen är nedpendlade undertak.

Snickerier och Inredning: Dörrar och listverk samt skåpinredning.

Elinstallationer: Nya armaturer i led samt elinstallationer anpassade för dagens teknik. Stora behov av nyinstallation av el.

Rör: Stammar och rör bör bytas där t.ex. relining inte är möjligt.

Tillagningskök: Ombyggnadsprojekt pågår 2021. Budget 3 000 tkr.

Tillgänglighet: Entrélösning ses över.

Kommentar:

I dag använder verksamheten delar av källaren till undervisning vilket är olämpligt.

Många fasta installationer har uppnått sin tekniska livslängd.

Gymnastiken saknar lämpliga omklädningsrum och duschar.

Kostnad för invändigt underhåll ca 8,8 miljoner.

Yttre underhåll fastighet samt yttre miljö:

2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
0	0	547380	0	0	0	0	0	38150	28280

*Kilbo förskola har inte tagits med i värdena ovan.

År 2023 Målning av fasad och fönster. Byte vissa fönster och byte av tak.

År 2029 Målning av fönster.

År 2030 Målning av fasad och fönster och port.

Gårdar och mark: 0,6 mkr.

Kostnader 1,2 mkr.

Kommunstyrelsens förvaltning

Sammanställning kostnader Kilbo skola

Kostnad invändigt: 8 800 tkr

Kostnad värme/ventilation: 2 700 tkr

Kostnad tillagningskök: - (Investering pågår 2021, ingår ej i nedan summerat)

Kostnad utvändigt: 1 200 tkr

Summerat: 12 700 tkr (Tillagningskök tillkommer)

Kapitaltjänstkostnad: 544 tkr (33 år och 1,25 % ränta)

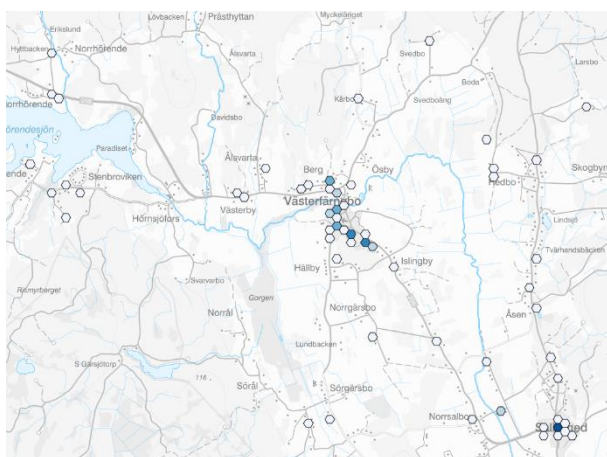
Bokfört värde: 7 944 tkr

Västerfärnebo skola

Skolkontorets prognosunderlag visar nedåtgående utifrån prognostisering fram till 2025 med cirka 3 % på Västerfärnebo skola.

Utifrån befintlig kapacitet som är beräknad till 80 platser. Bör det finnas utrymme och ändamålsenliga lokaler i tidigare nedlagda verksamhetslokaler som skapar möjligheter till ett bredare elevunderlag om det krävs. Med viss investering för iordningställande av lokaler i befintlig fastighet.

Upptagningsområdet kring Västerfärnebo är stort till ytan och elevunderlaget har möjlighet att välja mellan flera skolor, vilket påverkar stabiliteten kring elevunderlag för de berörda verksamheterna. Delar av Salbohed är inkluderat, där finns en andel som väljer Heden skola som blir beviljade skolskjuts. För Västerfärnebo skola är det fördelaktigt att med ett jämnt flöde av elever på skolan, som innebär omkring 100 elever per år kunna planera långsiktigt i dagsläget.

Figur 18 - över 100 elever mellan 6-12 år (2021/2)

Kommunstyrelsens förvaltning

Fastighetsenhetens sammanställning av Västerfärnebo skola

VÄSTERFÄRNEBO SKOLA

Fastigheten:

Byggår: 1950-1987

Våningsplan: 2 och källare

Invändig takhöjd: 2,7 m

Grund: Platta på mark, torpargrund och källare.

Fasad: Trä och tegel

Yttertak: Tegel och papp

Energiförbrukning:

2009: kWh/m²/år A-hus 154,C-hus 198,D-hus 248,E-hus 402,F-hus 211,

G-hus 183,M-hus 203

Värme/Ventilation:

Åtgärder: Radiatorkoppel byte. Injustering värmesystem. Ventilation: Renovering, kanalrengöring, injustering och styrbyte.

Kostnader: 1,4 mkr.

Kommentar: Rörsystemet om/tillbyggt i omgångar utan injustering. Ventilation: Renovering/styrbyte.

Underhåll – Åtgärder:

Konstruktion: Betong och trä

Golv: Trä och betong. Sedvanlig ytskiktsrenovering.

Vägg: Betong. Sedvanlig ytskiktsrenovering såsom målning och väv.

Tak: Nedpendlade Akustiktak om möjligt.

Snickerier och Inredning: Dörrar och listverk samt skåpinredning.

Elinstallationer: Nya armaturer i led samt elinstallationer anpassade för dagens teknik. Stora behov av nyinstallation av el.

Rör: Stammar och rör bör bytas där t.ex. relining inte är möjligt.

Tillagningskök: Nyttjar Björkgården.

Kommunstyrelsens förvaltning

Kommentar:

Tillgänglighet till övervåning A huset saknas. Står tomt idag.

Kostnad för invändigt underhåll ca 17 mkr.

Yttre underhåll fastighet samt yttre miljö:

2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
75930 0	3462 0	0	29745 0	56616 0	57939 0	15490 0	50166 0	28969 0	0

*Förskole-byggnaden har tagits med i värden ovan.

År 2021 Målning av fasad och fönster, målning takplåt m.m.

År 2022 Målning av fönster.

År 2024 Byte träpanel på fasad.

År 2025 Byte 2 stycken tak och målning dörrar.

År 2026 Målning dörrar och byte tak.

År 2027 Målning av fönster.

Gårdar och mark 0,8 mkr.

Kostnader 4 mkr.

Sammanställning kostnader Västerfärnebo skola:

Kostnad invändigt: 17 000 tkr

Kostnad värme/ventilation: 1 400 tkr

Kostnad tillagningskök: - (Nyttjar Björkgården)

Kostnad utvändigt: 4 000 tkr

Summerat: 22 400 tkr

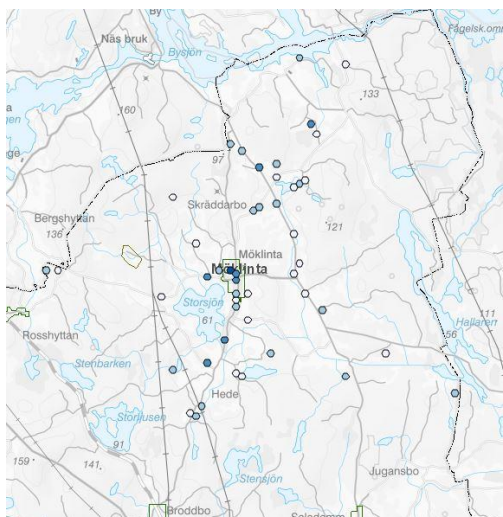
Kapitaltjänstkostnad: 959 tkr (33 år och 1,25 % ränta)

Bokfört värde: 8 222 tkr

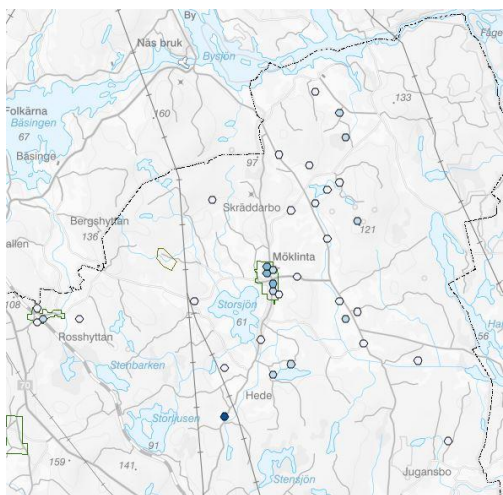
Kommunstyrelsens förvaltning

Möklinta skola

Skolkontorets prognosunderlag är nedåtgående utifrån prognostisering fram till 2025 med cirka 19 % för Möklinta kyrkskola. Kyrkskolans optimala kapacitet är beräknad till 80 elever. Idag finns det över 90 elever inom upptagningsområdet och det går över 100 elever på skolan. Det innebär att skolan har en underkapacitet gällande platser. Möklinta har haft relativt jämna årskullar storleksmässigt (medel 13 barn) de senaste åren med enskilda större klasser något år. Det bör märkas av verksamhetsmässigt när två större årskullar infaller inom grundskoleperioden vilket är möjligt då barn födda 2013 och 2014 befinner sig inom verksamheten. Den minskning av elever som beräknas bli av skolkontoret bör skapa bättre förutsättningar utifrån verksamhetsperspektivet. Med beslut gällande om- och utbyggnad av Kyrkskolan i Möklinta kommer skolan få bättre förutsättningar och man kan gå ur Åsgården som används som studiesalar delvis idag. En observation kring elevkullar är att det uppfattas vara vanligare inom Möklinta-området med placering av avlastningshem för barn i yngre åldrar. Det påverkar till viss del en mindre orsts demografiska bild när det gäller skolelever.

Figur 19 - 94 elever i ålder 6-12 år (2021/2)

Figur 20 - 54 barn i ålder 0-5 år (2021/2)

Kommunstyrelsens förvaltning

När samma typ av mätning gjordes 2019 befann sig 62 barn inom 0-5 år inom området, den mätningen gjorde på hösten, oktober. Tidigt på året skiljer det sig när man räknar med nollåringar. Dock ser man ett levnadsmönster i området. Trots många yngre barn inom området, är det endast omkring 35 barn inskrivna på förskolan per år.

Demografiskt för Möklinta och för verksamheten är området komplext att förutspå årskullar och elever inom. I samband med om- och utbyggnad kommer det underlätta för verksamheten lokalmässigt. Ett sätt att jobba förebyggande och strategisk om situationen kräver mer verksamhetslokaler bör vara modulklassrum som en *tillfällig lösning* som introduceras inom ett sådant här område vid behov.

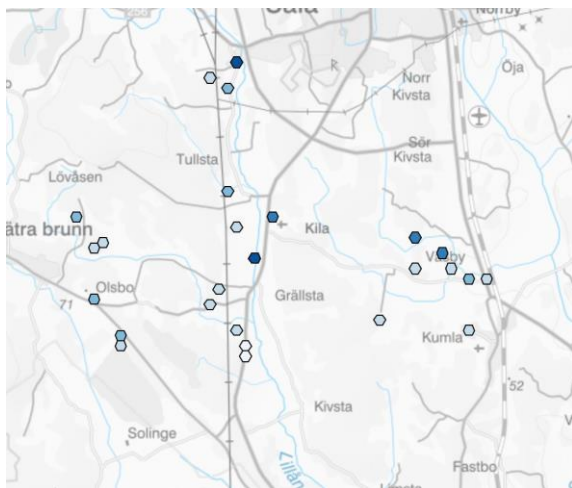
Fastighetsenhetens sammanfattning gällande Möklinta skola

Se utredning gällande Möklinta kyrkskola enligt konsultrapport.

Kila skola

Kila skola som är belägen i Kila har en kapacitet på 110 ordinarie elevplatser. 2017 monterades en modul och kapaciteten höjdes fram till år 2022 till 150 elevplatser. I dagsläget går det cirka 130 barn på skolan. Omkring tiotal inskrivna elever per årskull uppskattas tillhöra tätorten, totalt rör det sig om 30-40 elever.

Upptagningsområdet är beräknat för områdena Kila, Ringvalla och Gullvalla samt omgivande landsbygd. Övriga elever som går på skolan bör komma utifrån. Utpendlingen kan ha en påverkan. Att skapa en visuell bild gällande området blir komplicerat. Men bilden nedan är kan ge en uppskattning om att det rör sig om en stor yta som elever har sitt ursprung ifrån.

Figur 21 -43 elever i åldrarna 6-12 år (2021/2)

Den nuvarande modulen möjliggör en överkapacitet fram till år 2022, då avtalstiden går ut. Inom det egna upptagningsområdet, kommer det resultera i ett minskat behov av platser på sikt för grundskolan i jämförelse med dagens inskrivna

Kommunstyrelsens förvaltning

elevantal. Men framtida prognoser kommer möjligtvis vara fördelaktiga utifrån skolans optimala kapacitetstal under de närmaste åren.

Skolans framtid är i behov av lösningar som presenteras inom perioden. Det bedrivs bland annat undervisning idag i en källarlokal, modulerna är tidsbestämda och man äter mat i Lindgårdens matsal. Utan moduler kommer det krävas en omstrukturering av klasstorlekar. "Långsiktig skolstruktur och ekonomi i balans" redogör alternativ.

Beträffande Lindgården, där kök och matsal används av skolans elever, har skolkontoret en utgift på över 1,3 mkr per år för matportioner och hyra för matsal på cirka 84 000. Vid en försäljning av Lindgården och om man kom fram till att hyra in sig hos nästa hyresvärd, kommer kostnaderna förmodligen att öka genom nytt hyresavtal. Det finns en utredning kring Lindgården som bland annat visar det planerade underhållet på investeringbehov omkring 2,5 mkr kronor mellan åren 2020-2025. Därefter ser man möjligen planerat underhåll till en kostnad på uppemot 15 mkr.

5 mkr – 7,5 mkr för bland annat reovering av storköket men även värme, ventilation och stambyte m.m. mellan åren 2030 - 2035. Driftkostnader för Lindgården som idag står tom beräknas kosta 1,5 mkr/år i drift, samt kapitaltjänstkostnader för 2019 som var 384 288 kr.

Belys kommunens intentioner kring en skola som kan komma bli kostnadskrävande om åtgärder skall uppfyllas utan att påverka andra verksamheters ekonomi.

Fastighetsenhetens sammanfattning angående Kila skola

KILA SKOLA

Fastigheten:

Byggår: 1955.

Våningsplan: 2

Invändig takhöjd: 2,7 m

Grund: Torpargrund och källare

Fasad: Trä och tegel

Yttertak: Tegel

Energiförbrukning:

2009: 171 kWh/m²/år

Kommunstyrelsens förvaltning

Värme/Ventilation:

Åtgärder. Justering värmesystem, byte styr, byte ventaggregat.

Kostnader: 1,8 milj

Kommentar: Energisparande åtgärder, passerat tekniskt livslängd.

Inre underhåll – Åtgärder:

Konstruktion: Betong och lättväggar

Golv: Betong och trä. Sedvanlig ytskiktsrenovering så som matt läggning

Vägg: Betong och lättväggar. Sedvanlig ytskiktsrenovering så som målning och väv

Tak: Nedpendlade Akustiktak om möjligt.

Snickerier och Inredning: Dörrar och listverk samt skåpinredning

Elinstallationer: Nya armaturer i led samt elinstallationer anpassade för dagens teknik. Stora behov av nyinstallation av el.

Rör: Stammar och rör bör bytas där t.ex. relining ej är möjligt.

Tillagningskök: Nyttjar Lindgården. Kommande byteskostnader 0,7 mkr.

Kommentar:

Eget kök och matsal saknas. Gymnastiksal ej tillgänglig. Verksamhet bedrivs i källare. Det finns utredningsmaterial angående en tänkbar försäljning angående Lindgården.

Kostnad invändigt underhåll 5,2 miljoner.

Yttre underhåll fastighet samt yttre miljö:

2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
0	0	0	0	0	0	124920	0	0	589790

År 2027 Målning fasad och fönster.

År 2030 Byte av tak.

Gårdar och mark: 0,6 mkr.

Kostnader 3,5 mkr.

Kommunstyrelsens förvaltning

Sammanställning kostnader Kila skola

Kostnad invändigt: 5 200 tkr

Kostnad värme/ventilation: 1 800 tkr

Kostnad tillagningskök: Nyttjar Lindgården idag. Kommande byten för köksutrustning uppgår till cirka 700 tkr

Kostnad utvändigt: 3 500 tkr

Summerat: 11 200 tkr

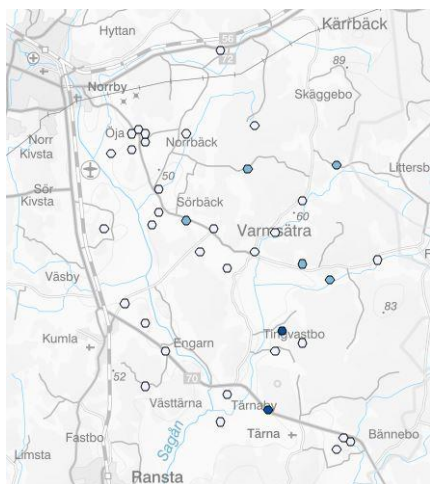
Kapitaltjänstkostnad: 479 tkr (33 år och 1,25 % ränta)

Bokfört värde: 1 738 tkr

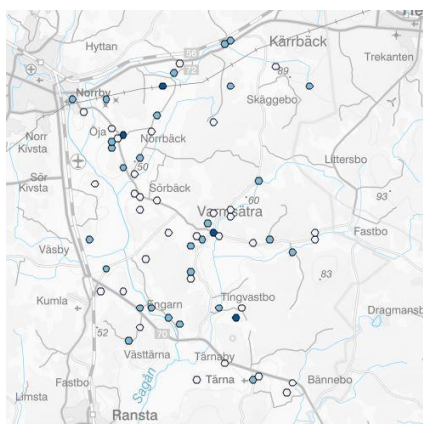
Modulbyggnad – Hyra: 332 tkr/år

Varmsätra skola

Varmsätra skolas upptagningsområde sträcker sig över Varmsätra, Kumla och Tärna. Det går cirka 135 elever på skolan idag och skolkontorets prognosunderlag är nedåtgående utifrån prognostisering fram till 2025 med cirka 24 %.

Figur 22 - 47 barn i ålder 0-5 år (2021/2)

Figur 23 - 101 elever i ålder 6-12 år (2021/2)

Kommunstyrelsens förvaltning

Det finns ett begränsat elevunderlag inom området utifrån de antal elever som går på skolan idag, men som hade varit gynnsamt om vi ser till endast kapacitet, 100 platser.

Kullarna är väldigt ojämna demografiskt. Det pendlar mellan 18 barn (födda 2014) och 9 barn (födda 2015) och det finns tendenser som visar att kullarna bli mindre i snitt generellt de närmaste åren. Områdets karaktär och typ av hushåll berör fastighetsmarknaden med en relativt låg omsättning gällande överlåtelse. Vilket påverkar verksamheter i yngre åldrar.

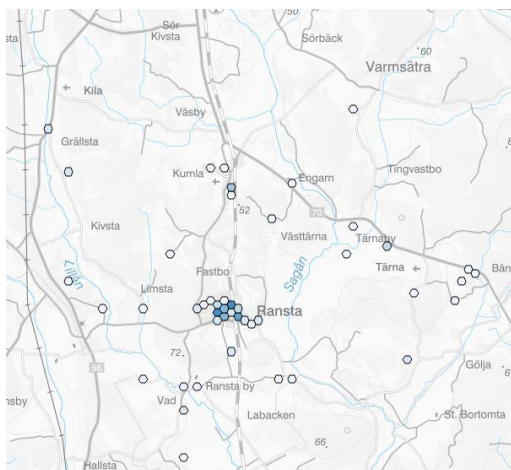
Utvecklingen kring ett eventuellt söktryck mellan Ransta skola och Varmsätra skola av elever som bor omkring och emellan verksamheterna, risker och konsekvenser utifrån vårdnadshavarnas perspektiv kan behövas beaktas på sikt. Även Kila skola kan påverka vårdnadshavares val av skola, med tanke på utpendling eller närhet till skola. Finns det elevunderlag för båda skolorna inom de närmaste åren? En prioritering som presenterats för UOA-nämnden ger förslag som kan innebära minskade investeringskostnader med tanke på omstrukturering av klasser gällande Varmsätra skola.

Fastighetsenhetens text

Se utredning gällande Varmsätra skola enligt konsultrapport.

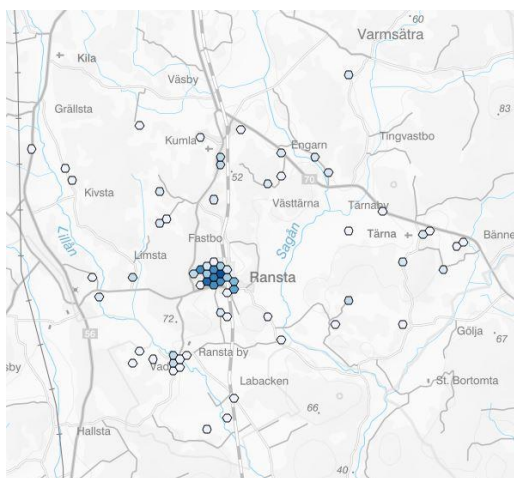
Ransta skola

Ransta skola invigdes 2019 och den optimala kapaciteten är uppmätt till 160 elever från f-6. Idag går det närmare 135 elever på skolan. Figurerna nedan visar ett elevunderlag där upptagningsområde och avgränsningar gör att elever kan välja flera alternativ inom den södra delen av kommunen bland annat Varmsätra skola.

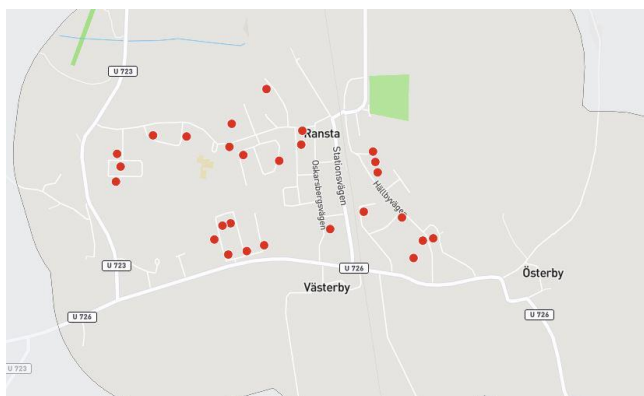
Figur 24 - 90 barn i ålder 0-5 år (2021/2)

Kommunstyrelsens förvaltning

Figur 25 - 173 elever i ålder 6-12 år (2021/2)

Beviljad skolskjuts, utpendling och andra individuella faktorer påverkar. Elevunderlaget finns i dagsläget, för att kunna fylla den södra delen av regionens skolverksamheter. Dock visar de generella prognoserna för hela den södra regionen att på kort sikt är elevunderlaget något vikande på landsbygden. Centralt för orten Ransta är elevkullarna stabila. 19 stycken villaöverlåtelse gjordes i området inom 2019 och 12 villaöverlåtelse för 2020, vilket kommer högst troligtvis öka elevantalet i åldrarna 0-12 år. Det är en rörlig fastighetsmarknad i Ransta med förmodlig topp 2019.

Figur 26 - 27 överlåtelse i orten Ransta för 2019-2020

Den flexibilitet som inrättades när skolan byggdes kommer med säkerhet kunna nyttjas under planeringsperioden.

Det som är fördelaktigt gällande Ransta på lång sikt är de tilltänkta bostadsprojekt som är placerade inom orten. Med möjliga villabebyggelse och trygghetsboende. Villorna kan generera framöver uppemot 40 tilltänkta elever. Trygghetsboende om 20-30 platser kan skapa flyttkedjor i Ransta, som på så sätt friställer fler villor inom området. Vissa av byggprojekten inom Ransta är planerade att starta i närtid. Med utökade tågförbindelse kan orten växa och det kan komma ge förutsättningar för ett större elevunderlag på sikt. Med något nedåtgående födselprognos gällande framtida barnunderlag, blir det betydelsefullt utifrån samhällsplaneringen att kunna bibehålla pålitliga omfattningar av elevkullar inom skolverksamheten.

Kommunstyrelsens förvaltning

Högstadiet för Sala kommun

Sala kommuns grundskolor för årskurs 7-9 innefattar Ekebyskolan och Vallaskolan och ligger centralt inom tätorten. Upptagningsområdet innefattar samtliga elever inom Sala kommun inom åldrarna 13-15 år.

Ekebyskolan består av omkring 320 elever och 45 personal.

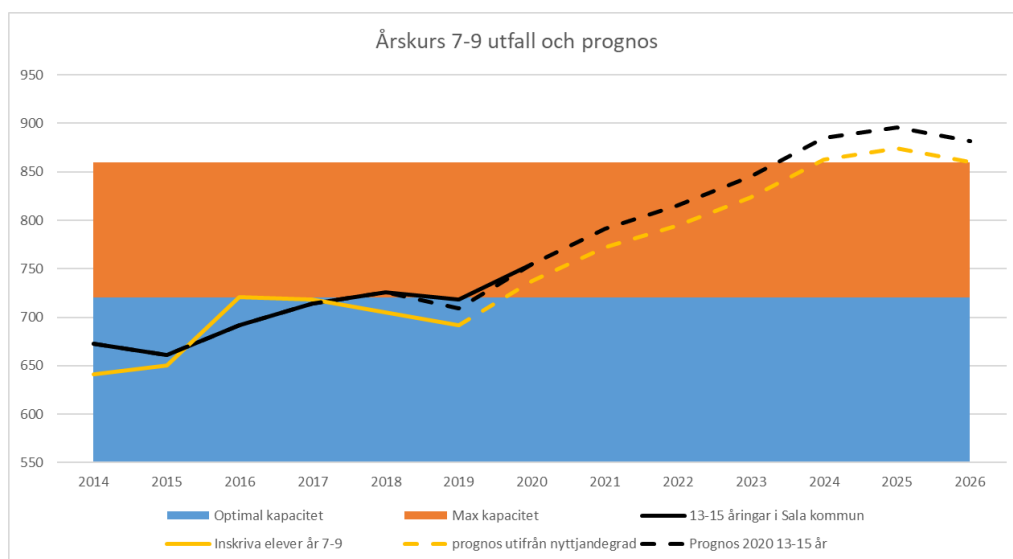
Stora Valla består av omkring 345 elever och 45 personal.

Cirka 665 elever totalt och 90 personal totalt (2019).

Därutöver finns en förberedelseklass med 10 elever och två särskilda grupper, kallad Vallagrupp med 11 respektive 9 elever (2019).

Dessutom finns särskolan åk 7-9 inom Gysingegården. Elevtalet brukar vara runt 10, men det varierar. Där det även finns en särskild grupp för "hemmasittare", den så kallade Passagen (2019).

Beräknat på skolornas gemensamma kapacitet så visar figuren utfall från 2014 och prognos utifrån befintligt elevunderlag idag som sträcker sig under investeringsperioden.

Figur 27 - Utfall och prognos 13 - 15 åringar

Gällande årskurs 7-9 förväntas elevunderlaget ligga inom spannet för vad som planeras fungera som maxkapacitet för skolorna, totalt sett inom kort.

Under investeringsperioden kommer underkapaciteten vara påtaglig för båda skolorna på sikt vid oförändrade verksamhetslokalsförändringar.

Kommunstyrelsens förvaltning

FASTIGHETSENHETENS SAMMANFATTNING AV HÖGSTADIESKOLORNA

VALLASKOLAN (HUS A, B, C, D, E, F)

Fastigheten:

Byggår: 1910/1955/1965

Våningsplan: 1-4

Invändig takhöjd: 2.4 - 3.5 m

Grund: Torpargrund Granit, Källare samt platta på mark

Fasad: Trä, tegel.

Yttertak: Tegel, papp och plåt.

Energiförbrukning:

2011: 183 kWh/m²/år

Värme/Ventilation:

Åtgärder: Ny ventilation, styr, radiatorkoppel ink injustering.

Kostnader: ca 17,6 mkr.

Kommentar: Passerat teknisk livslängd, energisnålare ventilationsaggregat, mer noggrann övervakning/mer lättarbetat för tekniker. Problem med luften existerar.

Underhåll - Åtgärder:

Konstruktion: Varierande beroende på byggår, ex timrat, murat samt gjutna konstruktioner.

Golv: 7000 kvadrat av varierande underlag. A- huset tillkommer kostnader för upprättande genom t.ex. Nivell. Stora delar kan behöva saneras för Asbest.

Vägg: Putsskador i övrigt vanlig renovering i form av färg och t.ex. väv.

Tak: Nedpendlade Akustiktak

Snickerier och Inredning: Dörrar och listverk samt skåpinredning som t.ex. hemkunskap.

Elinstallationer: Nya armaturer i led samt elinstallationer anpassade för dagens teknik.

Rör: Stammar och rör bör bytas där t.ex. relining inte är möjligt att genomföra.

Kostnad tillagningskök: Kommande byten på grund av teknisk livslängd köksmaskiner uppgår till 2,5 mkr.

Kommunstyrelsens förvaltning

Tillgänglighet: I dagsläget förekommer nivåskillnader, trösklar etc. som genom kommande renoveringar kommer att åtgärdas.

Övrigt: Utrymning och brandsektionering bör ses över.

Kommentar:

Varierande konstruktioner och lösningar beroende på byggår.

Många fasta installationer har uppnått sin tekniska livslängd.

Ett flertal klassrum klarar inte dagens krav på takhöjd och ljusinsläpp, främst övre plan i både A och B huset.

Kostnad för invändigt underhåll: 49 mkr.

Yttre underhåll fastighet samt yttre miljö:

2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
12480	118190	2009120	439880	0	0	94740	0	0	385080

År 2021 Målning av fönster.

År 2022 Byte av tak.

År 2023 Byte av tak på annan byggnad.

År 2024 Målning av fönster och fasad.

År 2027 Målning av fönster och fasad.

År 2030 Målning av fönster.

Gårdar och mark: 0,1 mkr

Kostnader 2,8 mkr

Sammanställning kostnader Vallaskolan

Kostnad invändigt: 49 000 tkr

Kostnad värme/ventilation: 17 600 tkr

Kostnad tillagningskök: 2 500 tkr

Kostnad utvändigt: 2 800 tkr

Summerat: 71 900 tkr

Kapitaltjänstkostnad: 3 078 tkr (33 år och 1,25 % ränta)

Bokfört värde: 42 618 tkr

Kommunstyrelsens förvaltning

- Beträffande Vallaskolans högstadium bör det nämnas angående de sättningar som förekommer i trapphuset (A-huset). Som har inneburit en evakuering av elever till B-huset, som i sin tur är i behov av upprustning. Det finns inga framtagna beräkningar idag som kan ge en uppskattad kostnadsbild för de nödvändiga åtgärderna som kan tänkas behöva göras. Uppfattningsvis kan det komma att bli ansträngande konsekvenser för verksamheten beroende på kostnadernas omfattning.

EKEBYSKOLAN**Fastigheten:**

Byggår: Hallbyggnaden 1957. Gysingegården 1880. Huvudbyggnad 1920.

Våningsplan: 1-2 plan med källare

Invändig takhöjd: 2.2 - 3.5 m

Grund: Torpargrund, källare.

Fasad: Puts

Yttertak: Tegel, papp

Energiförbrukning:

2010: 252 kWh/m²/år

Värme/Ventilation:

Åtgärder: Ny ventilation, styr, radiatorkoppel ink injustering.

Kostnader: ca 9 mkr.

Kommentar: Passerat teknisk livslängd, energisnålare ventilationsaggregat, mer noggrann övervakning/mer lättarbetat för teknikerna.

Inre underhåll - Åtgärder:

Konstruktion: Varierande beroende på byggår, ex timrat, murat samt gjutna konstruktioner.

Golv: Av varierande underlag. Gysingegården tillkommer kostnader för upprättande genom t.ex. Nivell. Gysingegårdens lämplighet till dagens verksamhet?

Vägg: Putsskador i övrigt vanlig renovering i form av färg och t.ex. väv.

Tak: Nedpendlade Akustiktak.

Snickerier och Inredning: Dörrar och listverk samt skåpinredning som tex hemkunskap samt Gradängsalar.

Kommunstyrelsens förvaltning

Elinstallationer: Nya armaturer i led samt elinstallationer anpassade för dagens teknik. Stora behov av nyinstallation av el i samtliga byggnader.

Rör: Stammar och rör bör bytas där t.ex. relining inte är möjlig att genomföra.

Tillagningskök: Nyttjar Vallaskolan

Tillgänglighet: I dagsläget förekommer nivåskillnader, trösklar etc. som genom kommande renoveringar kommer att åtgärdas.

Övrigt: Utrymningsvägar saknas.

Kommentar:

Varierande konstruktioner och lösningar beroende på byggår.

Många fasta installationer har uppnått sin tekniska livslängd.

Ett flertal klassrum klarar inte dagens krav på takhöjd och tillgänglighet även i källarplan.

Kostnad för invändigt underhåll: 33,8 mkr.

Yttre underhåll fastighet samt yttre miljö.

2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
332380	0	1238530	0	0	125500	320360	0	170990	0

År 2021 Målning av fönster.

År 2023 Målning av fönster på annan byggnad och omputsning/målning av fasad.

År 2026 Målning av fönster på tredje byggnad.

År 2027 Målning av fönster.

År 2029 Målning av fönster.

Gårdar och mark: 0,1 mkr.

Kostnader 2,3 mkr.

Sammanställning kostnader Ekebyskolan

Kostnad invändigt: 33 800 tkr

Kostnad värme/ventilation: 9 000 tkr

Kostnad utvändigt: 2 300 tkr

Summerat: 45 100 tkr

Kapitaltjänstkostnad: 1 930 tkr (33 år och 1,25 % ränta)

Bokfört värde: 7 511 tkr

Kommunstyrelsens förvaltning

SAMMANSTÄLLANDE TABELL ÖVER INVESTERINGAR

	Lärkbacksskolan	Åby skola	Heden skola	Kilbo skola	V. Färnebo skola	Kila skola	Valla skola	Ekeby skola	Totalt
Invändigt underhåll	7 400 000	7 300 000	4 800 000	8 800 000	17 000 000	5 200 000	49 000 000	33 800 000	133 300 000
Värme/vent	2 100 000	3 700 000	2 700 000	2 700 000	1 400 000	1 800 000	17 600 000	9 000 000	41 000 000
Kök		200000	700000			700000	2500000		4100000
Utvändigt underhåll	1 800 000	1 400 000	900000	1 200 000	4 000 000	3 500 000	2 800 000	2 300 000	17 900 000
Totalt	11 300 000	12 600 000	9 100 000	12 700 000	22 400 000	11 200 000	71 900 000	45 100 000	196 300 000

ÖVRIGA KOSTNADER:

Externa hyreskostnader:	Löper ut:	Avgift/år:
Ängshagen skola	31/12-2021	463,6 tkr
Lärkbacksskolans skola	31/06-2021 och 31/12-2022	447 + 557 tkr
Folkets park matsal	31/07-2023	288 tkr
Tillagningskök	31/07-2023	1233 tkr
Gärdesta modulskola	31/07-2022	8,1 mkr totalt
Åby skola		61 tkr
Kila skola	30/06-2021	467 tkr
Totalt externa kostnader:		<u>11 613600 kr</u>

Grundsärskolan

Den första etappen av utredningen av sarskolan i Sala slår fast att strävan bör vara att verksamheten finns inkluderad och integrerad med den reguljära skolverksamheten. Syftet är att samverka kring resurser och kompetens för att förbättra kvaliteten och möjligheterna för varje enskild elev. Det berör både sarskolans elever och grundskolans.

Nuvarande placering för främst årskurs 1-6 på Klövervägen är därför inte lämplig. Årskurs 7-9 finns i Gysingegården i relativt nära anslutning till högstadiet, men även där är det önskvärt att sarskolan får lokalmässigt starkare integration, för att främja samverkan mellan skolformerna.

Det är dock inte enbart en lokalfråga, utan i stor utsträckning även ett verksamhetsmässigt ansvar.

Det finns en unik möjlighet att skapa goda förutsättningar för inkludering, integration och annan samverkan, och även väl anpassade lokaler och flexibla lokaler, om sarskolan planeras om och när nya Åkraskolan byggs. I samband därmed

Kommunstyrelsens förvaltning

finns även ambitionerna att i samverkan med personal finna bättre lösningar även för särskolans årskurs 7-9.

Fastighetsenhetens sammanställning av Klövervägens lokaler

KLÖVERVÄGEN 16-24

Fastigheten:

Byggår: 1964

Våningsplan: 1

Invändig takhöjd: 2,5 m

Grund: Platta på mark

Fasad: Tegel

Yttertak: Tegel

Energiförbrukning:

2014: 279 kWh/m²/år

Värme/Ventilation:

Åtgärder: Byte radiatorkoppel, justering. Byte av ventilationsaggregat på Klövervägen 22 som styr samtliga hus.

Kostnader: 1,8 mkr.

Kommentar: Energispar åtgärder, teknisk livslängd uppnådd. Övervakning.

Underhåll - Åtgärder:

Konstruktion: Murade lättväggar

Golv: Betong. Sedvanlig ytskiktsreovering så som mattläggning.

Vägg: Murade lättväggar, bl.a. sedvanlig ytskiktsreovering så som målning och väv.

Tak: Nedpendlade akustiktak om möjligt.

Snickerier och inredning: Dörrar och listverk samt skåpinredning.

Elinstallationer: Nya armaturer i led samt elinstallationer anpassade för dagens teknik. Stora behov av nyinstallation av el.

Rör: Stammar och rör bör bytas där t.ex. relining inte är möjligt.

Tillagningskök: Nyttjar KSG

Kommunstyrelsens förvaltning

Kommentar:

Lämplighet för dagens verksamhet?

Kostnad invändigt underhåll 8,6 miljoner.

Yttre underhåll fastighet samt yttre miljö.

2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
0	0	0	0	0	0	0	0	0	235540

År 2030 Målning av fasad och fönster.

Gårdar och mark: 0,6 mkr.

Kostnader 0,8 mkr.

Sammanställning kostnader Klövervägen 16 - 24

Kostnad invändigt: 8 600 tkr

Kostnad värme/ventilation: 1 800 tkr

Kostnad tillagningskök: - (Nyttjar Kungsängsgymnasiet)

Kostnad utvändigt: 800 tkr

Summerat: 11 200 tkr

Kapitaltjänstkostnad: 479 tkr (33 år och 1,25 % ränta)

Bokfört värde: 6 884 tkr

Gymnasiesärskolan

Se dokumentet "Utredning Gymnasiesärskola 2020" Dnr 2020/924-2 utformad av Fastighetsenheten i samarbete med ansvariga från skolkontoret och verksamheten, samt Bilaga KS 2020/104/2. Nästa utredning bör handla om en permanent lösning för verksamheten.

Investeringsbehov

Etablering av modullösning beräknas för gymnasiesärskolan inom Ösbys område.

Ösby naturbruksgymnasium

Se utredning Bilaga KS 2020/104/2, utredning Ösby Naturbruksgymnasium, Hifab AB, samt Bilaga KS 2020/104/3, protokollsutdrag KSLU 2019-03-20, § 73.

Kommunstyrelsens förvaltning

Kungsängsgymnasiet

Det har förts och förs diskussioner gällande flytt av enskilda gymnasieprogram mellan Sala kommuns gymnasium. En fråga på verksamhetsnivå är lokalväxling mellan högstadieskolorna och gymnasieskolan, Kungsängsgymnasiet. Något som kommer kräva investeringar. Fastighetsenheten presenterar ett underlag som bör ligga till grund för eventuellt fortsatt arbete, riktat till lönsamhet och genomförandegrad av en möjlig tilltänkt lokalväxling.

Fastighetsenhetens sammanfattning gällande Kungsängsgymnasiet

KUNGSÄNGSGYMNASIET

Fastigheten:

Byggår: 1965-1970

Våningsplan: 1-2 och källare.

Invändig takhöjd: 2,5-7

Grund: Platta på mark och källare.

Fasad: Murat, betong och trä

Yttertak: Papp

Energiförbrukning:

2020: A-D-huset - 112. B -huset - 110. C-huset - 143kWh/m²/år

Värme/Ventilation:

Åtgärder: Ny ventilation, styr, radiatorkoppel ink injustering.

Kostnader: 5,2 mkr.

Kommentar: Passerat teknisklivslängd, energispar, ljudproblem.

Underhåll - Åtgärder:

Konstruktion: Mestadels betong och lättväggar.

Golv: Mattbeklädda betonggolv.

Vägg: Betong, murade samt lättväggar. Sedvanlig ytskiktsreovering såsom målning och väv.

Tak: Nedpendlade akustiktak.

Kommunstyrelsens förvaltning

Snickerier och Inredning: Dörrar och listverk samt skåpinredning.

Elinstallationer: Nya armaturer i led samt elinstallationer anpassade för dagens teknik.

Rör: Stammar och rör bör bytas där t.ex. relining inte är möjligt. *Gäller främst B huset.*

Kostnad tillagningskök: Kommande byten på grund av teknisk livslängd köksmaskiner 2,4 mkr.

Tillgänglighet: Flertalet anpassningar såsom hiss och tillgänglighet bör ses över snarast för bl.a. B-huset och gymnastiksal.

Kostnad för invändigt underhåll ca 75,4 mkr.

Kommentar:

Många fasta installationer har uppnått sin tekniska livslängd.

B-huset står idag tomt och saknar tillgänglighet. Duschar ligger i källarkorridor till gymnastiken samt entré till gymnastiksalen nås från trapp. *B huset står för en stor del av vår underhållskalkyl.*

C-huset är inte med i denna utredning då den är tomställd och annan användning kan komma i senare utredning.

D-huset är i generellt bra skick.

A-huset är i generellt bra skick gällande ytskikt.

Yttre underhåll fastighet samt yttre miljö:

2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
2014390	0	0	46500	27600	1058260	13660	508	1997180	4470

År 2021 Målning av fasad, fönster och dörrar. Omputsning/färgning av fasad.

År 2024 Byte av fasadskivor.

År 2025 Målning av fasad.

År 2026 Byte av två stycken tak.

År 2027 Målning av fönster.

År 2028 Målning av vindskivor.

År 2029 Byte av två stycken tak och målning av fönster.

År 2030 Målning dörrar och del av fasad.

Gårdar och mark: 0,6 mkr

Kostnader 5,8 mkr

Kommunstyrelsens förvaltning

Sammanställning kostnader Kungsängsgymnasiet

Kostnad invändigt: 75 400 tkr

Kostnad värme/ventilation: 5 200 tkr

Kostnad tillagningskök: 2 400 tkr

Kostnad utvändigt: 5 800 tkr

Summerat: 88 800 tkr

Kapitaltjänstkostnad: 3 801 tkr (33 år och 1,25 % ränta)

Bokfört värde: 23 976 tkr

Avslutning/summering

Med de presenterade kostnader som framhålls inom dokumentet kommer det vara viktigt att återskapa dem hus som kräver det utifrån ett fastighetsperspektiv. Där ingår tre förskolor och en skola, annars har Fastighetsenheten inte lokaler att erbjuda till skolverksamheten på sikt.

Det bör poängteras att det rör sig om återskapande, reinvesteringar och inte utökade förbättringsområden för exempelvis utvecklad arbetsmiljö. Det är dock viktigt att se över vad bra arbetsmiljö innebär för skolan och elevers resultat ihop med pedagoger. Det finns samband att ta del av inom ämnet. Där god arbetsmiljö och attraktiva arbetsplatser underlättar vid rekrytering av skickliga pedagoger, med hjälp av lokaler som skapar trygghet för medarbetare, elever och förbättrad lärmiljö och som påverkar skolresultat positivt.

Arbetet kring segregation inom Sala nämns och kopplas ofta till ett enskilt område. Det finns delar av segregation som inte utmärker sig lika påtagligt. Skolans förslag och diskussioner kring övriga områden som kan besitta en segregationsproblematik bör nämnas oftare inom kommunen och bör bearbetas lika uttryckligt som det enskilda område som diskuteras idag.

Kostnadsskillnader per elev i jämförelse, exempelvis där en elev på Åkra skolan kontra en elev på Ängshagen skola skiljer det cirka +30 000 kronor för den sistnämnda (2019). Varpå det är betydelsefullt med ändamålsenliga lokaler och storlekar på klasser. Betydande lokalkostnader och mindre storlekar klassvis ökar snittkostnaden på enheter, vilket blir synligt vid avsikt för att utveckla ändamålsenliga lokaler.

Följaktligen kommer kalkyler, möjligheter till att räkna hem investeringar kontra drift vara viktiga framöver, exempelvis på en skola som Ängshagen. För att även skolorna skall ges möjlighet att ordna klasser i storleksordning som skapar balans i både arbetsmiljö och ekonomi.

Kommunstyrelsens förvaltning

Bilda en strategi för grundskolor genom att planera inom Sala kommun kring dessa verksamheter och tillgodose en ekonomisk hållbarhet. Beslut kring Åkra skolan kommer ge effekter för både förskola och grundskola. Exempelvis Lärkbacksskolan kan vid ett beslut beröras genom nedläggning och Åbys framtid bör nämnas i samband med vikande elevkullar och utifrån nuvarande lokaler som kan komma att nås av ökade kostnader för skolverksamheten, för att endast iordningställa befintlig standard eller brandsäkra lokaler för elever. Utifrån elevperspektiv är skolorna inte optimala och det finns flertalet risker att behandla vid en eventuell fortsatt verksamhet.

Beslut kring Ängshagen skola kan komma att påverka Kila skola och Varmsätra skola. I kombination med minskade elevkullar och beroende på vårdnadshavares val av skola riskerar det att bli väldigt små klasser inom dessa två sistnämnda enheter. Upptagningsområdet är brett och ger möjligheter att välja andra skolor inom relativt nära avstånd. Utifrån elevperspektivet finns det brister och skolkontorets intentioner är att kunna utveckla möjligheter för elever och kunna erbjuda fördelaktiga undervisningslokaler. Ett avseende är att bland annat att fördela upptagningsområdet mer gynnsamt för att skapa bättre möjligheter till att välja andra alternativ av skola och på så sätt få en bättre ekonomisk balans gällande lokalkostnader.

Resonemang kring eventuell skolform (B-form) för enskilda skolor där vikande elevunderlag beskrivs bör behandlas. Ett minskat elevunderlag och betydande investeringskostnader bör presenteras och jämföras för vad som är ekonomiskt hållbart för Sala kommun.

Samtliga investeringar bör vid varje tillfälle vara kopplat till ett elevbehov och beräknas utifrån en helhetsbild som innebär ekonomisk hushållning för Sala kommuns verksamheter.